

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Cdi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**Director:****Prof. Bărbuleț Narcisa - Ioana****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Dărămuș Eugenia Marcela

lector univ. dr. Scheau Ioan

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Activitate transnațională de învățare din Belgia pentru elevi ai Colegiului Național „Lucian Blaga” Sebeș - Prof. Todor Cornelia	3
Proiect de parteneriat educațional „Alba – o istorie în imagini” – Bibl. Bîrz Lucreția	4
Investigația – metodă de învățământ folosită în predarea- învățarea chimiei – Prof. Nandrea Maria	8
Mass –media – factor de influență asupra alimentației adolescenților – Prof. Predescu Stela	12
Rolul profesorului în societatea contemporană – Prof. Bașnău Dorina, prof. inv. primar Țîra Ioana Maria	16
Spiritualitate și comuniune în satul românesc - Prof. Bodea Lucian Tiberiu	18
Săptămâna națională a voluntariatului la Școala Gimnazială nr. 3 Cugir - Prof. Huștiuc Nicoletta, prof. Sicoie Anca	20
Cum influențăm noi, dascălii, personalitatea elevilor noștri – Prof. Todoran Simona Marcela	21
Munca independentă și jocurile didactice, în ciclul primar – Prof. inv. primar Marc Aurica	22
Învățarea biologiei prin metoda experimentului – Prof. Hosu Mihaela Livia	25
De la lectură la existență – Bibl. Cărpinișan Alina	27
Proiect didactic – Prof. inv. preșcolar Balea Livia - Valentina	30
Rolul experimentului în orele de biologie – Prof. Poptelecan Călin	32
Harta interactivă, suport pentru un examen reușit de Bacalaureat – Prof. Simu Alexandru	34
Cultura arabă în învățământul românesc – Prof. Teompa Aviu Ștefan	35
Anomaliile climatice – efectele acțiunilor omului – Prof. Cibu Maria	38
Proiect de animație socio-educativă „Natură, drumetrie, prietenie” – Prof. inv. primar Sămărghișan Corina	39

ACTIVITATEA TRANSNAȚIONALĂ DE ÎNVĂȚARE DIN BELGIA DESĂȘURATĂ ÎN CADRUL PROIECTULUI DE PARTENERIAT STRATEGIC ERASMUS+ „VALEURS EUROPEENNES PAR OUVRAGES NUMERIQUES”

Coordonator proiect, prof. Todor Cornelia, Colegiul Național „Lucian Blaga” Sebeș

A treia activitate transnațională de învățare din cadrul proiectului Erasmus+ « Valeurs européennes par ouvrages numériques », proiect aflat în perioada de implementare la Colegiul Național „Lucian Blaga” Sebeș, a avut loc în Gosselies-Charleroi, Belgia, în perioada 07-13.05.2019.

Grupul elevilor români care s-a deplasat în Belgia a fost format din 5 elevi și un profesor. Împreună cu elevii din celelalte țări partenere, Austria, Bulgaria, Franța și Belgia, elevii români au participat la activități propuse de aceștia din urma.

În prima zi a fost vizitat liceul belgian, au fost organizate activități de cunoaștere și echipele a prezentat materialele pregătite, în limba franceză, deoarece aceasta este limba de lucru a proiectului. A fost organizat un bufet european, în care fiecare țară și-a adus aportul în preparate tradiționale.

Dintre activitățile la care echipa noastră a participat amintim deplasarea în orașul Bruges, unde am vizitat muzeul Historium și centrul vechi al orașului (vizită ghidată). Tot vizită ghidată a fost și aceea la Muzeul ciocolatei belgiene. Am vizitat mina de cărbune de la Blegny, o mină închisă și aflată în conservare încă din 1980. Am coborât în subteran, unde am vizitat galeriile, precum și muzeul subteran. În Charleroi am făcut cunoștința cu arta stradala- Grafitti. Un practician al acestei arte ne-a prezentat trăsăturile sale caracteristice și am făcut un tur al locurilor unde exista astfel de desene. Ne-am deplasat și la Bruxelles, unde am văzut Parlamentul European, doar exteriorul, deoarece nu s-a reușit planificarea unei intrări, având loc evenimente care presupuneau măsuri de securitate. Am văzut Piața Centrală a orașului și faimosul Manneken Pis.

Echipa de proiect din România consideră că activitatea transnațională de învățare din Belgia și-a atins obiectivele. Activitățile au fost organizate minuțios, utilul a fost îmbinat cu plăcutul. Zilele petrecute la Gosselies au fost exploatate la maxim, activitățile încheindu-se seara, în jurul orei 19.00.

La întoarcere, toți elevii participanți s-au declarat mulțumiți de această experiență, considerând că le-a fost benefică atât pentru dezvoltarea personală, cât și pentru consolidarea cunoștințelor de limbi străine, în special de limba franceză.

“Material realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene, prin Programul Erasmus+. Conținutul prezentului material reprezintă responsabilitatea exclusivă a autoarei, iar Agenția Națională și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care conținutul informației va fi folosit.”

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL

„Alba – o istorie în imagini”

Bibl. Lucreția Bîrz, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

„Alba - o istorie în imagini” este un proiect cultural-educativ derulat în perioada octombrie 2018 - marie 2019, care a avut ca scop redescoperirea județului Alba prin intermediul fotografiilor vechi, care păstrează vie o bucătică din stilul de viață al acelor vremuri.

Printre obiectivele noastre s-au numărat:

- Dezvoltarea colaborării între bibliotecari și cadre didactice din unități diferite;
- O mai bună cunoaștere a elevilor prin intermediul activităților desfășurate;
- Desfășurarea de activități educative în comun, la fiecare dintre școlile implicate în proiect;
- Îmbogățirea orizontului cultural și spiritual al elevilor;
- Crearea sau îmbunătățirea deprinderilor de informare documentară pe o temă dată;
- Valorificarea potențialului creativ al elevilor în legătură cu tema proiectului;
- Valorificarea și promovarea fotografiei vechi locale;
- Sporirea cunoștințelor elevilor despre cultura și istoria locală.

Partenerii proiectului au fost:

- Casa Corpului Didactic Alba;
- Asociația Bibliotecarilor din România – Filiala Alba;
- Asociația Alba Manche Împreună;
- Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia;
- Colegiul Național „Bethlen Gábor” Aiud;
- Colegiul Național „I.M. Clain” Blaj;
- Colegiul Național „Lucian Blaga” Sebeș;

- Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia;
- Colegiul Tehnic „Ion D. Lăzărescu” Cugir;
- Liceul „Dr. Lazăr Chirilă” Baia de Arieș;
- Liceul Teoretic „Petru Maior” Ocna Mureș;
- Liceul Tehnologic Aiud;
- Școala Gimnazială „Vasile Goldiș” Alba Iulia;
- Școala Gimnazială „Ovidiu Hulea” Aiud;
- Școala Gimnazială „Nicodim Ganea” Bistra;
- Școala Gimnazială Câmpeni;
- Școala Gimnazială Nr. 2 Sebeș.

Grupul țintă: elevii, personalul didactic și didactic auxiliar din cadrul instituțiilor partenere.

Produce finale: album cu ISBN (în format electronic), expoziții în cadrul școlilor partenere, concurs de creație, fotografii.

În cadrul proiectului s-au desfășurat două activități: strângerea fotografiilor pentru realizarea albumului și realizarea concursului de creație „**Povestea din fotografie**” cu două secțiuni: poveste imaginară și poveste reală.

La concursul de creație „*Povestea din fotografie*” au participat 40 de elevi, dintre care 27 elevi de liceu și 13 elevi de gimnaziu. La secțiunea „*Poveste reală*” au participat 17 elevi de liceu și 13 elevi de gimnaziu, iar la secțiunea „*Poveste imaginară*” au participat 10 elevi de gimnaziu.

Albumul rezultat reunește 422 de fotografii, descoperite de elevii și personalul didactic și didactic auxiliar din cadrul instituțiilor partenere în albumele părinților, bunicilor, vecinilor, prietenilor.

Fotografiile au fost realizate între anii 1873 și 1991 pe teritoriul județului Alba și au subiecte diverse. Unele redau scene din viața de zi cu zi, altele prezintă obiceiuri specifice sărbătorilor (Crăciun, Paște, etc.), obiceiuri de nuntă și înmormântare. Sunt și fotografii care redau portrete de familie, portul popular din diferite zone ale județului Alba, muncile câmpului (aratul, cositul, secerișul, strânsul fânului, culesul viei), munca în gospodărie sau la pădure, creșterea animalelor, munca în industrie, aspecte din diverse localități și biserici ale județului Alba.

Alte fotografii redau evenimente locale, serbări, spectacole (de ex. 1 Mai, Târgul de Fete de pe Muntele Găina, Tulnicul Moșilor, etc.), coruri, ansambluri și dansuri populare, tineri în timpul unor activități sportive, transportul în comun, amintiri din anii de școală, serbări școlare, tineri în armată sau soldați în permisie, defilarea armatei, moda de odinioară și tehnologia vremii, expediții de vânătoare, casa și familia tradițională.

Un loc aparte în album îl ocupă „Istoricul firmei Ambrosi-Fischer & Co. din Aiud”, realizat de doamna bibliotecar Ercsey Etelka și „Fotografii din tehnica vechiului minerit particular din Roșia Montană”, culese de doamna profesor Crișan Alina.

Albumul poate fi consultat la următoarea adresă:

http://www.ccdab.ro/Editura/Alba%20_o%20istorie%20in%20imagini.pdf

Redau în continuare câteva dintre frumoasele fotografii descoperite prin intermediul acestui proiect.

Panorama Cetății Alba Carolina din anul 1986, perioada comunistă
(Fotografie din arhiva mamei)

Parcului din centrul orașului Cîmpeni în anul 1976.
(Fotografia face parte din albumul de familie al bunicilor)

Râul Sebeș în anul 1959
(Fotografie din arhiva domnului Trifu Mîrcea)

Orașul Baia de Arieș în anii '60.
(Fotografie din arhiva personală)

Nunta în Șugag, anul 1974
(Fotografie din arhiva familiei Popa)

Zina nunții
Tineri miri și nașii lor, Cugir, 1922.
(Fotografie din arhiva Familiei Diașu)

Nuntă la Pîrșinjenii cu 12 viole și 12 miorolene.
Cu toba, strămbucul meu, aproximativ anul 1965.
(Fotografie din arhiva familiei Morar)

Nunta tradițională
În trecut, simțurile se schimbau de la vârstă în vârstă, iar vedea era selectată dintr-un cîntec popular
transmis din generație în generație, de la mamele la fiice. Nunta era celebrată și jurnat acasă la mame
dăruite mîrii, Cugir Mureș, anul '80.
(Fotografie din arhiva doamnei Diașu)

Mănăstirea Iezerul din Poșaga de Sus, cu hramul
Adormirea Maicii Domnului și Iezerul Tâmbăului în anul 1985.
(Fotografie din arhiva personală)

Preotul Narița și câțiva credincioși în biserica din Baia de Arșe, anul '85.
(Fotografie din arhiva personală)

Participare la slujba din Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel, biserică din vale,
Cinșani, aproximativ anul 1940.
(Fotografie din arhiva familiei Gilge)

Corul Parohiei Micești
Preotul Totoniuș Eugen, împreună cu corul de fete (sub 18 ani) din Micești
de la Biserica Ortodoxă, 13 octombrie 1956.
(Fotografie din arhiva familiei Popa)

Clacă la cossă, 1967. Al doilea este Ionuțul meu. Alături, dezbăt Măceș.
(Fotografie din arhiva familiei Morar)

Munca pământului
Oamenii arși în grup pământul cu ajutorul vitelor la gâtul cărora era
atașat un plug din lemn, comuna Iuteș, anul 80.
(Fotografie din arhiva bunicii)

Spălatul lăinii: femei din Bistra adunate la spălatul lăinii, anul '75.
(Fotografie din arhiva familiei)

La cules de vie
Străbunicii și vecinii lor la culesul viei în satul Cetea, anul '60.
(Fotografie din arhiva parinților)

INVESTIGAȚIA- METODĂ DE ÎNVĂȚĂMÂNT FOLOSITĂ ÎN PREDAREA – ÎNVĂȚAREA CHIMIEI

Prof. Nandrea Maria, Școala Gimnazială „Ion Agârbiceanu” Alba Iulia

Investigația oferă posibilitatea elevului de a aplica în mod creativ cunoștințele însușite, în situații noi și variate, pe parcursul unei ore sau unei succesiuni de ore de curs. Această metodă presupune definirea unei sarcini de lucru cu instrucțiuni precise, înțelegerea acesteia de către elevi înainte de a trece la rezolvarea propriu-zisă prin care elevul demonstrează, și exersează totodată, o gamă largă de cunoștințe și capacități în contexte variate.

Investigația oferă, de asemenea, posibilitatea elevului de a se implica activ în procesul de învățare, realizând permanente integrări și restructurări în sistemul național propriu, ceea ce conferă cunoștințelor un caracter operațional accentuat. Investigația stimulează inițiativa elevilor pentru luarea deciziilor, oferind un nivel de înțelegere mult mai profund asupra evenimentelor și fenomenelor studiate, motivând în același timp elevii în realizarea activităților propuse.

Prin realizarea unei investigații pot fi urmărite ca elemente esențiale:

- înțelegerea și clarificarea sarcinii de lucru;
- identificarea procedeelelor pentru obținerea informațiilor necesare;
- colectarea și organizarea datelor sau informațiilor necesare;
- formularea și testarea unor ipoteze de lucru;
- schimbarea planului de lucru sau a metodologiei de colectare a datelor, dacă este necesar;
- colectarea altor date, dacă este necesar;
- motivarea opțiunii pentru anumite metode folosite în investigație;
- scrierea/prezentarea unui scurt raport privind rezultatele investigației.

Demersul investigativ poate fi raportat la trei etape esențiale care trebuie parcurse:

- definirea problemei;
- alegerea metodei/ metodologiei adecvate;

– identificarea soluțiilor.

Abordarea investigației se poate plasa la diferite niveluri de deschidere, în funcție de abilitățile și competențele pe care le solicită din partea elevilor.

În acest sens, se pot compara, spre exemplu, următoarele tipuri de investigații:

A. Investigați cum temperatura influențează solubilitatea substanțelor;

B. Studiați factorii care influențează solubilitatea substanțelor.

Din acest punct de vedere, etapele enunțate anterior, specifice unui demers investigativ pot fi descrise astfel:

– definirea problemei poate fi făcută:

(i) Într-un mod prescriptiv, care direcționează clar activitatea elevului. În acest caz, variabilele implicate în investigație sunt specifice și operaționalizate adecvat. Demersul propus este bine structurat.

(ii) Într-un mod care accentuează dimensiunea de explorare. În acest caz, variabilele nu sunt specifice, ci doar domeniul de investigație.

– alegerea metodei/metodologiei adecvate poate fi realizată:

(i) Fie de către profesor, care arată elevilor ce să facă, fie furnizează toate informațiile legate de aparatura adecvată, de instrumente etc.

(ii) Fie de către elev, care are toată libertatea de a alege metodele corespunzătoare demersului inițiat.

– identificarea soluțiilor poate presupune formularea:

(i) Unei singure soluții acceptabile;

(ii) Mai multor soluții acceptabile.

Cele două puncte extreme prezentate în raport cu etapele menționate anterior descriu un continuum care evoluează pe niveluri diferite de deschidere de la activități investigative cu un caracter bine structurat către cele cu un caracter de explorare mult accentuat. Gradul de libertate pe care îl poate oferi o investigație depinde în același timp și de nevoile/ interesele manifestate de către elev, dar și de experiențele sale anterioare. Profesorul poate adapta acest demers pentru diferite categorii de elevi, oferindu-le acestora fie mai multe informații, instrucțiuni clare de urmat, fie totală libertate de inițiativă în realizarea activității.

În momentul în care profesorul propune elevilor săi realizarea unei investigații, trebuie mai întâi să reflecteze asupra răspunsului la următoarele întrebări:

– Ce așteptări are de la elevii săi?

– Ce cunoștințe, noțiuni aplică elevii, ce deprinderi și abilități își exersează și la ce nivel de înțelegere se va plasa întregul demers investigativ?

– Care vor fi rezultatele învățării în urma realizării acestei activități și cum vor fi ele apreciate?

EXEMPLU

Care este cea mai bună apă de băut?

Acest tip de investigație poate fi utilizat pentru o varietate de scopuri la diferite niveluri de vârstă ale elevilor. Domeniul de referință la care se raportează elevii în realizarea activității este cel legat de diferitele tipuri de apă. Pentru a răspunde cerinței aceștia trebuie să aplice cunoștințe legate de proprietățile apei. Elevii trebuie să identifice cele mai bune proceduri/ analize, precum și strategia optimă care să conducă la răspunsul corect pe baza observațiilor înregistrate.

Activitatea didactică desfășurată prin intermediul acestei practici evaluative, poate să fie organizată individual sau pe grupuri de lucru, iar aprecierea modului de realizare a investigației este, de obicei de tip holistic. Criteriile care se stabilesc pentru aprecierea nivelului de realizare al fiecărei etape trebuie clar precizate și cunoscute de către elevi încă de la începutul activității.

Aceste criterii descriu performanța așteptată corespunzător calificativelor sau notelor / punctajelor care se alocă acestora.

Organizarea activității de lucru individual sau pe grupuri trebuie să țină cont de :

– natura investigației/ scopul pe care acesta și-l propune;

– integrarea investigației ca parte componentă a lecției sau ca activitate în sine;

– modul în care elevii sunt deja obișnuiți să lucreze în clasă.

Adesea, investigația presupune participarea profesorului în rolul de consilier / sfătuitor în momentele în care acesta solicită sprijin, întreaga libertate în elaborarea planului de lucru și în derularea observațiilor / experimentelor specifice revenindu-i elevului. În cazul în care se lucrează în grup, profesorul trebuie să găsească timpul necesar pentru a discuta activitatea tuturor grupurilor implicate în realizarea activității respective.

În situația în care lecția este structurată pe baza unei investigații, de regulă, se urmărește realizarea următoarelor etape:

- (i) concentrarea asupra problemei de investigat;
- (ii) explorarea posibilităților de rezolvat / realizat;
- (iii) raportarea / prezentarea rezultatelor obținute;
- (iv) consolidarea cunoștințelor/ noțiunilor presupuse de realizat investigației, valorificarea ideilor elevilor și a demersurilor convergente în identificarea soluțiilor;
- (v) aplicarea rezultatelor obținute în sensul relațiilor interdisciplinare care pot fi stabilite și al legăturii cu viața reală.

În acest caz, investigația devine element de bază în sprijinirea demersului de învățare prin descoperire. Cum, însă, predarea, învățarea și evaluarea sunt interdependente în contextul strategiilor educaționale moderne, investigația reprezintă prin valențele sale formative indiscutabile o metodă care deservește toate cele trei activități menționate anterior.

Prin intermediul investigației profesorul poate urmări procesul sau / și realizarea unui produs sau / și atitudinea elevului. Printre calitățile personale ale elevului pe care investigația le pune în valoare se pot număra:

- creativitatea și inițiativa;
- cooperarea și participarea la lucrul în echipă;
- preluarea conducerii/ inițiativei în cadrul grupului;
- perseverența;
- flexibilitatea gândirii și deschiderea către noi idei;
- dorința de generalizare.

Investigația, ca instrument de evaluare, constituie o reală șansă pentru elev de a-și pune în valoare potențialul creativ în aplicarea cunoștințelor asimilate, în exploatarea situațiilor noi (învățare euristică) sau foarte puțin asemănătoare în raport cu situația anterioară. În același timp, acest tip de activitate dezvoltă capacitatea de argumentare, de gândire logică, de rezolvare a problemelor etc.

PROIECTAREA UNEI TEME FOLOSIND CA METODĂ DIDACTICĂ INVESTIGAȚIA

Abordarea investigației se poate plasa la diferite niveluri de deschidere, în funcție de abilitățile și competențele pe care le solicităm din partea elevilor.

Se poate aborda prin investigație atât o sarcină de lucru din cadrul unei lecții dar și ca metodă de predare / învățare și evaluare a unei lecții.

Etapile unui demers investigativ sunt:

1. formularea de situații problemă;
2. stabilirea ipotezelor;
3. proiectarea modului de lucru;
4. culegerea și investigarea datelor;
5. interpretarea datelor și formularea de concluzii;
6. revizuirea ipotezelor în funcție de datele experimentale.

Sugestii metodologice privind organizarea temei: „INVESTIGAREA PROPRIETĂȚILOR CHIMICE ALE METALELOR”

Secvența temei presupune: identificarea acelor achiziții anterioare ale elevului (reacția metalelor cu acizii, reacția de oxidare a metalelor, reacția cu apa etc.) care pot fi puse în conexiune cu noul conținut (proprietăți chimice ale fierului, cuprului, aluminiului, caracter metalic și coroziune) respectiv învățarea prin descoperire;

Ca strategie de lucru folosită:

- profesorul oferă pretextul – problemă motivat, direcționează învățarea prin introducerea unor sarcini care favorizează învățarea prin descoperire;
- elevul exprimă punctele de vedere proprii referitoare la o anumită problemă, la modalități de rezolvare a acesteia, cooperează în scopul găsirii soluțiilor, ia decizii de ordin personal;
- modalitatea de organizare este activitatea individuală și în grup.

„Investigarea proprietăților chimice ale metalelor ” este o temă care se desfășoară pe o perioadă de 2 ore și se poate realiza folosind ca metodă de predare/ învățare investigația iar modalitatea de evaluare fiind investigația.

Etapele investigației vizate în această secvență:

- stabilirea ipotezelor în scopul rezolvării unei situații – problemă;
- proiectarea modului de lucru;
- culegerea și înregistrarea datelor.

Scopul lecției:

- familiarizarea elevilor cu noțiuni și concepte specifice unității de învățare, prin activități care investighează și analizează întrebări științifice, prin organizarea pe grupe;
- dezvoltarea abilităților de investigare.

Profesorul formulează situația – problemă cu caracter motivat pentru studiul temei.

De exemplu: Metalele reprezintă majoritatea elementelor din sistemul periodic al elementelor. Este evidentă importanța acestora datorită utilizării în viața cotidiană: în industria constructoare de mașini, aeronautică, navală, în industria electrotehnică etc. Unele metale au importanță biologică și fiziologică marcantă: atomii de fier intră în compoziția hemoglobinei, atomii de cupru cresc absorbția fierului în intestinul subțire, atomii de potasiu joacă un rol important în mecanismele de reglare a sistemului nervos etc.

Pentru a înțelege utilizările și rolul metalelor este important să aflăm ce proprietăți chimice au metalele?

„Ce proprietăți chimice au metalele” este problema care va fi rezolvată de elevi printr-un demers investigativ.

Pentru rezolvarea problemei, elevii vor formula ipoteze care pot conduce la „ adevăruri științifice” sau nu, validitatea acestora fiind confirmată sau nu de rezultatele experimentale.

De exemplu: Metalele reacționează cu oxigenul, apa, acizii, aerul etc.

Nu toate metalele reacționează cu apa etc.

Se selectează aceste ipoteze care sunt valoroase din punctul de vedere al scopului didactic urmărit, fiecărei grupe revenindu-i sarcina de a verifica cel puțin una dintre ipotezele selectate.

O etapă importantă este și identificarea ustensilelor și a substanțelor necesare în investigație, în raport cu ipoteza formulată.

De exemplu, pentru a testa reactivitatea metalelor cu apa sunt necesare următoarele materiale și ustensile: Pilitură de fier, panglică de magneziu, granule de zinc, tablă de cupru, folie de aluminiu, apă distilată, eprubete, bec de gaz, trepid, clește, spatulă, cilindru.

În funcție de problema care trebuie investigată, elevii elaborează modul de lucru.

De exemplu: În patru eprubete, numerotate de la 1 la 4, ce conțin apă, se pun cantități mici din fiecare metal; Se încălzesc eprubetele; Se înregistrează într-un tabel observațiile.

Pentru testarea reactivității metalelor față de oxigen, soluții de acizi, soluții de săruri, se respectă aceeași succesiune. Fiecare grupă, după ce desfășoară activitatea experimentală conform cu ipoteza și modul de lucru propus, înregistrează datele. Organizarea datelor și interpretarea acestora se desfășoară în lecțiile următoare. Aceasta activitate de predare / învățare se finalizează printr-o activitate de evaluare formativă.

Fiecare grupă va raporta activitatea desfășurată la această lecție, pe baza reperelor furnizate de profesor. Structura rapoartelor elevilor sub această formă permite evaluarea de către profesor a activității fiecărei grupe, asigură alocarea unui punctaj obiectiv, permite compararea rezultatelor provenite de la grupe care au investigat aceeași problemă și asigură o cale simplă de sistematizare a rezultatelor investigațiilor la tema urmărită.

Se poate cere elevilor să raporteze modul de lucru, echipamentul de laborator folosit, observații (degajare de gaz, depunere de precipitat etc.) sub formă grafică. Altă modalitate de evaluare formativă, prin intermediul unei grile de observare, este ilustrată în continuare.

GRILA DE OBSERVARE

- Activitatea experimentală / investigativă
- Recunoașterea și rezolvarea problemei
- Formularea ipotezelor
- Explicarea modului de lucru
- Observarea atentă și înregistrarea observațiilor
- Organizarea datelor colectate
- Detectarea discrepantelor în date, dacă este cazul
- Comunicarea rezultatelor și formularea concluziilor

INTERESUL ȘTIINȚIFIC

- Participă activ la discuțiile frontale și din cadrul grupului
- Se manifestă creativ în studiul diverselor tematici
- Se documentează folosind surse numeroase și variate

Această grilă de observare este menită să indice comportamentele observabile care țin de activitatea experimentală și de interesul științific al elevilor pe o perioadă mai lungă de timp, însumând observațiile cadrului didactic asupra fiecărui elev pe parcursul mai multor unități de învățare.

BIBLIOGRAFIE

1. Centrul de Analize Educaționale, Suport de curs Învățarea științelor – Abordări metodologice moderne, București 2017
2. *** Ghid metodologic pentru aplicarea programei de chimie, cls a VII-a și a VIII-a, București, 2001
3. *** Evaluarea curentă și examenele – ghid pentru profesori. Editura ProGnosis, București. 2001

MASS-MEDIA - FACTOR DE INFLUENȚĂ ASUPRA ALIMENTAȚIEI ADOLESCENȚILOR

Prof. Predescu Stela - Școala Gimnazială „Singidava” Cugir

„Mâncăm fără să ne hrănim. Publicitatea și chimia din farfurie ne păcălesc creierul!”

Prof. Gheorghe Mencinicopschi

La prima vedere a ne hrăni pare un lucru banal, pe care îl facem în fiecare zi. În realitate, nu este deloc simplu să stabilim un regim alimentar adecvat nouă și familiei noastre. Mai mult ca oricând, problema unei alimentații sănătoase și a unor diete echilibrate suscită interesul milioaneilor de consumatori de alimente mai mult sau mai puțin sănătoase cumparate din supermarketuri, piețe, magazine alimentare.

Copilăria și adolescența sunt perioade cheie în formarea obiceiurilor alimentare. Alimentația sănătoasă în copilărie și adolescență prezice în mare măsură obiceiurile alimentare ale adulților. Rutinele alimentare nesănătoase precum consumul de dulciuri sau o dietă bogată în grăsimi duce la un risc crescut de a dezvolta probleme de sănătate precum afecțiuni cardiovasculare, diabet sau obezitate. Dezvoltarea unor obiceiuri sănătoase precum consumul a cinci porții de fructe și legume zilnic au un însă un rol major în menținerea sănătății.

Menținerea unei alimentații sănătoase este o sarcină dificilă pentru adolescenți, ținând cont că aceștia sunt expuși mediului obesogen modern în care dulciurile, băuturile carbogazoase și alimentele fast-food sunt ușor accesibile. În fiecare zi vedem o mulțime de reclame la alimente, iar marea lor majoritate promovează produse bogate în grăsimi, zahăr și sare. Mass-media ne supraîncarcă într-atât creierul cu informații, încât nu le mai punem la îndoială. Ne formăm o imagine ireală despre lume. Mai mult decât atât, reclamele la produse nu tocmai sănătoase, îmbracă o imagine pozitivă.

Schimbările obiceiurilor alimentare la vârsta adolescenței pot fi asociate cu nevoia de exprimare a libertății și de construire a propriei personalități. Aceste accese de independență se pot manifesta printr-un consum exagerat de alimente în afara căminului părintesc, care de cele mai multe ori sunt formate din gustări de tip fast-food.

În fiecare zi vedem o mulțime de reclame la alimente, iar marea lor majoritate promovează produse bogate în grăsimi, zahăr și sare. Mass-media ne supraîncarcă într-atât creierul cu informații, încât nu le mai punem la îndoială. Ne formăm o imagine ireală despre lume. Reclamele pentru marile rețele de fast-food-uri apar frecvent la televizor sau în reviste. Adesea clipurile prezintă o familie care ia masa într-un decor idilic, cu jocuri și meniuri amuzante. Mai mult decât atât, reclamele la produse nu tocmai sănătoase, îmbracă o imagine pozitivă. Se promovează gustul bun și majoritatea comunică bucurie, voie bună și sunt "cool".

Copiii sunt foarte ușor influențabili de reclame și au o reală plăcere să mănânce produse aparținând unei mărci pe care o văd frecvent la televizor. Ritmul imaginilor și convivialitatea situației pot face în așa fel încât noi să nu fim atenți la clipurile publicitare, care însă se vor fixa în mintea lor și vor face din ei un adevărat motor al consumului. Reclamele TV promovează alimentația de tip fast-food, bogată în grăsimi, dar trupurile vedetelor nu au nimic de a face cu acest stil de viață.

Suntem supuși în fiecare zi unui experiment social prin înecarea în reclame la alimente nesănătoase. Câte un mesaj rățăcit mai apare în cadrul unor calupuri publicitate în care scrie pe fond negru: "Consumul de sare, zahăr și grăsimi dăunează sănătății". Dar acest tip de mesaj nu este luat deloc în serios, atâta timp cât nu sunt prezentate imagini cu modalități de hrănire corectă. Nu se promovează un stil de viață sănătos în momente de maximă audiență, ci sunt grupate câteva minute de astfel de sfaturi de obicei dimineața devreme când oamenii sunt învăluiți cu pregătirile pentru o nouă zi de muncă. Oamenii sunt foarte ușor influențați de imagini. Nu ni se prezintă nicăieri pofta unei persoane de fructe sau legume, nu se promovează absolut deloc un astfel de comportament, și nici nu ni se arată satisfacția vreunui om când mușcă cu poftă dintr-un fruct delicios. Astfel de imagini ar fi foarte sugestive și foarte ușor de urmat de către consumatori. În schimb, ne sunt prezentate zilnic reclame nesănătoase și medicamente care „vindecă” (dar de fapt întrețin) bolile produse de hrana pe care o ingerăm zilnic, care este contaminată și care nicidecum nu mai are rol nutrițional. Mesajele sporadice de care vorbeam, sunt doar praf în ochi. Pe absolut nimeni nu interesează să promoveze fructele și legumele. Agricultorii nu își permit să plătească prețul ridicat al reclamelor publicitare. Sumele mari de bani le au companiile de medicamente și marile corporații producătoare de alimente care sunt interesate doar de a face mai mulți bani și nu îi interesează că ne otrăvesc pe noi consumatorii, pentru că un adevărat pericol este reprezentat de grăsimile ascunse în alimente precum brânzeturi, mezeluri, înghețată, dulciuri, produse de patiserie și calorii lichide reprezentate de băuturile carbogazoase. Dacă am începe să ne hrănim sănătos și corect, companiile producătoare de medicamente și de așa-zisele alimente, ar da faliment. Iar deținătorii acestor companii dau bani mulți pentru ca stilul sănătos de viață să nu fie intens promovat.

Neuromarketingul și publicitatea agresivă au o contribuție determinantă în alterarea comportamentelor normale de alegere și consum al alimentelor. Neuromarketingul creează spoturi publicitare cu un impact puternic asupra creierului, stimulând emoțiile și fixarea acestora, pentru a crea dependență de alimente. Publicitatea televizată are o caracteristică specială: informația transmisă pătrunde direct în memorie prin inconștient, noile cunoștințe nefiind percepute și structurate logic, mintea nefiind pe deplin conștientă de ele din cauza inhibării activității emisferei

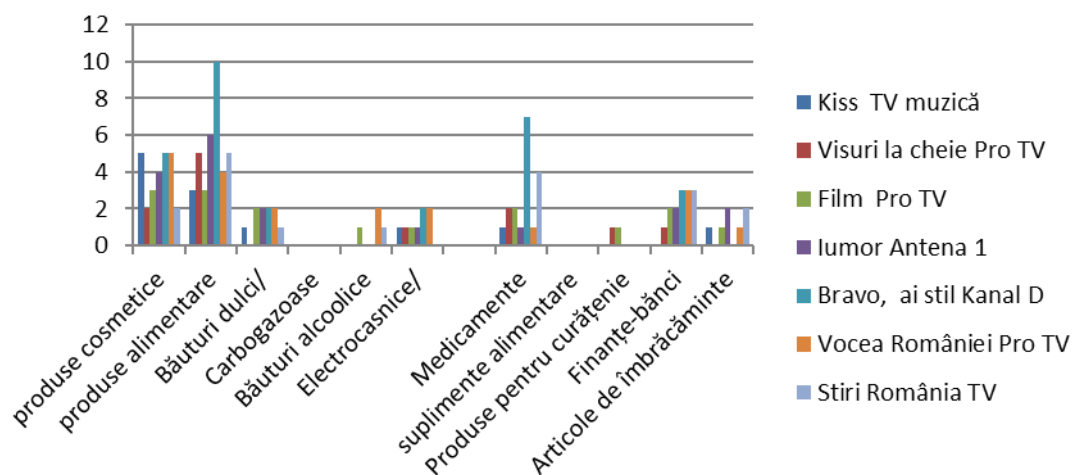
logice stângi. Telespectatorul nu reușește să controleze și să conștientizeze cu adevărat semnificația logică a mesajelor, reacționând mai târziu, dar fără să știe de fapt la ce și de ce reacționează.

Reacția este una emotivă, confuză, generate de emisfera dreaptă, artistică, cea care rămâne activă când privim la televizor. Astfel, reacția la spoturile cu reclame alimentare este una irațională, asociind tinerii frumoși cu locuri paradisiace și alimente expuse în acest context. Confundăm frumusețea, aspectul sănătos, perfect al actorilor din reclame și idealurile noastre sugerate de peisaj cu o calitate nutrițională deseori inexistentă a alimentelor prezentate. Televiziunea are capacitatea incredibilă de modelare a subconștientului uman. Poate influența gândirea și stilul de viață al oamenilor, fără ca ei să conștientizeze acest lucru. Ca reacție, ne trezim că din senin dorim să consumăm un aliment căruia i s-a făcut reclamă la TV.

Copiii sunt și mai expuși publicității ademenitoare și mincinoase care se face alimentelor, modificându-le și cristalizându-le obiceiurile alimentare nesănătoase și un stil de viață generator de maladii ale civilizației moderne. Trebuie reglementate urgent și ferm, chiar interzise, reclamele pentru alimentele grase și dulci, acestea fiind uneori destinate direct publicului tânăr a cărui sănătate va fi mult mai afectată de aceste obiceiuri de consum și al cărui spirit va fi „format” iremediabil pentru perpetuarea acestor practici alimentare.

Pentru a evidenția măsura în care reclamele din mass-media contribuie la formarea unui comportament alimentar nesănătos în rândul adolescenților am identificat emisiunile preferate de tinerii chestionați și am contabilizat în perioada 19-23 octombrie 2016 reclamele din cadrul unei ore de program.

Se observă faptul că predomină reclamele la produse alimentare, medicamente/ suplimente alimentare, alături de cosmetice. Marile companii de medicamente investesc sume uriașe în astfel de reclame. Din când în când mai apare câte un mesaj de genul: ”Pentru sănătatea dumneavoastră consumați zilnic fructe și legume”, dar astfel de mesaje sunt prezentate într-o manieră neatractivă. Nu ni se prezintă nicăieri pofta unei persoane de fructe sau legume, nici nu ni se arată satisfacția vreunui om când mușcă cu poftă dintr-un fruct delicios. Agricultorii nu își permit să plătească prețul ridicat al reclamelor publicitare.

Grafic: Reclame/oră de emisie (perioada 19.10-23.10 2016)

Emisiune Post TV Reclame/ oră de emisie	Kiss TV muzică	Visuri la cheie Pro TV	Film Pro TV	Iumor Antena 1	Bravo, ai stil Kanal D	Vocea României Pro TV	Stiri Ro mân ia TV	Film Prima TV
produse cosmetice	5	2	3	4	5	5	2	3

produse alimentare	3	5	3	6	10	4	5	5
Băuturi dulci/ Carbogazoase	1	0	2	2	2	2	1	2
Băuturi alcoolice	0	0	1	0	0	2	1	0
Electrocasnice/ gat get	1	1	1	1	2	2	0	1
Medicamente/ suplimente alimentare	1	2	2	1	7	1	4	2
Produse pentru curățenie	0	1	1	0	0	0	0	1
Finanțe-bănci	0	1	2	2	3	3	3	5
Articole de îmbrăcăminte	1	0	1	2	0	1	2	0

Tabel: Reclame/oră de emisie (perioada 19.10-23.10 2016)

Aceste comportamente presupun implementarea unor strategii de promovare a comportamentelor sanogene precum servirea regulată a micului dejun, consum de fructe și legume, activitate fizică, consum regulat de apă și reducere a celor de risc: recreere în fața televizorului, alte comportamente sedentare, consumul de băuturi îndulcite, consumul de alimente hipercalorice, sărace în nutrienți.

Comportamentul alimentar se învață în primul rând în familie, ea trebuie să ofere un exemplu pozitiv de comportamentul alimentar sănătos.

Introducerea educației pentru nutriție ca materie obligatorie în școală ar fi benefică, există la ora actuală opționalul „Educație pentru sănătate”, el face însă parte din oferta CDS în puține școli. Alte măsuri ce ar putea fi întreprinse:

- reglementarea prin legi stricte a modului în care se face reclamă în mass-media la alimente nesănătoase, băuturile carbogazoase, lanțuri de fast-food;
- reclame atractive pentru alimente sănătoase;
- etichetarea cu avertismente a produselor alimentare nesănătoase
- interzicerea vânzării acestora tinerilor sub 16 ani.

BIBLIOGRAFIE

- 1.Crocnan, E., Chebici, S., Huțanu, I., 2008, *Educație pentru sănătate Formarea și dezvoltarea conceptelor fundamentale*, Ed. Didactică și pedagogică RA, București;
- 2.Mencinicopschi, G., 2011, *Adevărul despre alimentația românilor*, Ed. Coreus Publishing, București;
- 3.*** Ghid de intervenție pentru alimentație sănătoasă și activitate fizică în școli și grădinițe în <http://www.insp.gov.ro>

ROLUL PROFESORULUI ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ

*Prof. Bașnău Dorina, Prof. inv. primar Țîra Ioana Maria
Liceul Tehnologic „Alexandru Domșa” Alba Iulia*

Motto: „Meseria de profesor este o mare și frumoasă profesiune, care nu seamănă cu nici o alta, o meserie care nu se părăsește seara, odată cu hainele de lucru. O meserie aspră și plăcută, umilă și mândră, exigentă și liberă, o meserie în care mediocritatea nu e permisă, unde pregătirea excepțională este abia satisfăcătoare, o meserie care epuizează și înviorează, ingrată și plină de farmec.” (Victor Hugo)

Misiunea cadrelor didactice este înaltă, nobilă. Dascălii transmit generațiilor tinere, în mod organizat și planificat, valorile culturale create de generațiile trecute, le îndrumă pașii în vastul domeniu al științelor, veghează asupra formării personalității lor, asupra orientării lor școlare și profesionale.

La noile provocări cu care se confruntă învățământul și pedagogia - rolul și responsabilitățile profesorului sunt tot mai mari, adecvate ritmului înalt al schimbărilor sociale.

Recunoscând faptul că profesorii sunt indispensabili pentru dezvoltarea atitudinilor pozitive față de procesul învățării, apreciem că ei sunt, totodată, cei care trebuie să trezească curiozitatea, să stimuleze spiritul de independență, să încurajeze rigoarea intelectuală.

Importanța rolului deținut de profesor, ca agent al schimbării, care promovează înțelegerea și toleranța, n-a fost niciodată mai clară ca în perioada contemporană. Deschiderea spre universalism, toleranță, înțelegere, pluralism, democrație, promovarea tehnologiilor moderne, antrenează noi responsabilități pentru profesori.

În general, lumea contemporană evoluează într-un ritm alert, încât profesorii, asemenea multor altor categorii profesionale, sunt obligați să accepte faptul că pregătirea lor inițială nu le va fi suficientă pe parcursul întregii lor vieți. În cadrul activității didactice, ei sunt nevoiți să-și actualizeze și să-și îmbunătățească permanent propriul nivel de cunoștințe, precum și tehnicile de predare. Se impune crearea unui echilibru între competența în specialitate și competența didactică.

Secole de-a rândul, profesorul cu formație enciclopedică era modelul demn de urmat - un sistem bazat în primul rând pe memorare, de multe ori o memorare mecanică depărtată de viața reală. Sfârșitul mileniului al II-lea impune pedagogia pentru competențe, o pedagogie care are în centrul atenției elevul.

S-a crezut că introducerea mijloacelor moderne de învățământ (mijloace audio-vizuale, manuale programate, mașini de instruire, televiziune, internet) ar duce la diminuarea rolului învățătorului – profesorului. În realitate, așa cum observă chiar unul din creatorii instruirii programate, B.F.Skinner, folosirea în școală a acestor mijloace „amplifică rolul dascălului ca ființă umană”. Orice elev este o individualitate complexă, care nu poate fi înțeleasă și direcționată spre un scop social decât de o persoană pregătită, învățătorul sau profesorul. Ei sunt de neînlocuit. De aici însă nu rezultă că relația dintre cadrul didactic și elev trebuie să rămână cea din școala tradițională.

Principala funcție a învățătorului – profesorului - în școala modernă nu este de „a preda”, de a transmite cunoștințe, ci de a îndruma și organiza activitatea de cercetare a elevilor. Profesorul colaborează cu elevii, îi stimulează, creează condiții optime de muncă și de cercetare, îi ajută să-și formeze personalitatea.

Pregătirea profesorilor trebuie să cultive o perspectivă asupra predării care să transceadă utilitarismul și să încurajeze spiritul interogativ și interacțiunea. Calitatea pregătirii de care beneficiază profesorii, precum și calitatea predării efective, depind în mare măsură de materialele didactice utilizate, în special de manuale.

Deși abilitatea de a învăța și a studia independent se dovedește cheia unei dezvoltări individuale, permanente, această abilitate se manifestă numai după o perioadă de interacțiune cu un profesor.

Activitatea profesorului nu se mărginește la transmiterea de informații sau de cunoștințe. Ea mai implică și modul de prezentare a cunoștințelor sub forma unei structurări a problemelor în cadrul unui anumit context, precum și plasarea problemelor respective într-o anumită perspectivă, astfel încât cel care învață să poată face conexiunea între soluțiile găsite și alte probleme, într-un cadru mai larg.

Relația dintre profesor și elev are ca scop dezvoltarea integrală a personalității elevului, punând un accent deosebit pe încrederea în sine a acestuia. Din acest punct de vedere, autoritatea profesorului nu se bazează numai pe afirmarea puterii acestuia, ci pe recunoașterea benevolă a legitimității cunoștințelor deținute.

Funcția deținută de profesor își va păstra esența, aceea de sursă a răspunsurilor la întrebările puse de elev în legătură cu lumea. Mai mult în societățile moderne se resimte din ce în ce mai mult necesitatea ca procesul de învățare - predare să ajute la formarea deprinderilor individuale și simțului responsabilității prin autoanaliză încât să le permită elevilor dezvoltarea capacității de a anticipa schimbările din jur și de a se adapta la ele.

Profesorul este cel care imprimă un sens și o finalitate educativă tuturor premiselor și condițiilor, obiective și subiective, participante și implicate în procesul de învățământ. El este cel care, prin personalitatea sa amplifică valențele educative ale cunoștințelor.

E greu să definim un profesor „bun”. Chiar și părinții au păreri diferite, uneori contradictorii. Unii spun că pregătirea în specialitate e factorul determinant, alți părinți pun pe primul plan „capacitatea de a se face înțeleși - dragostea de meserie”, chiar dacă tot cunoștințele acumulate permit reușita la un examen.

Eficiența actului educațional este o rezultată a interacțiunii tuturor factorilor și condițiilor care concură la desfășurarea sa. Acțiunea educațională se realizează în concordanță cu anumite principii și valori pedagogice. Personalitatea educatorului reprezintă acel filtru care imprimă direcții și finalități nuanțate întregului demers didactic.

Multiplele sarcini pe care le are de îndeplinit în școală și societate impun, ca o primă coordonată a pregătirii sale, un larg orizont cultural, cuprinzând cunoștințe din diverse domenii ale științei, tehnicii și culturii, dublat de o bază filosofică menită să-i asigure o viziune de ansamblu asupra lumii. Profesorul trebuie să fie la curent cu cele mai recente descoperiri, cu discuțiile și controversele ce au loc în diverse domenii. Pregătirea de specialitate reprezintă, de fapt, suportul principal al autorității și prestigiului său în fața elevilor. Un profesor de calitate poate fi la orice vârstă, dacă este dăruit meseriei, dacă îmbină perfecționarea cu autoperfecționarea și dacă știe să respecte elevul.

Bibliografie:

1. Crișan, Alexandru-coordonator, Cinci exerciții de politică educațională în România, Editura Vanemonde, București, 2008
2. Nicola, Ioan (1994), Pedagogie, Editura didactică și pedagogică, R.A.-București
3. Nicola, Ioan –Tratat de pedagogie școlară, Editura Aramis
4. www.didactic.ro

SPIRITUALITATE ȘI COMUNIUNE ÎN SATUL ROMÂNESC

Prof. Bodea Lucian-Tiberiu, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Igheu

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a proclamat anul 2019 drept *Anul omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari) și Anul comemorativ al patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moisesescu și al traducătorilor de cărți bisericești* pe tot cuprinsul Patriarhiei Române.

Satul românesc este cel mai expresiv și mai bogat document al istoriei neamului, este spațiul în care s-au format și păstrat, de-a lungul timpului, multe dintre valorile spirituale, culturale și identitare transmise până la noi. Satele românești, cu biserici și case țărănești, cu cimitire și morminte străjuite de cruci, cu ulițe și porți primitoare, sunt purtătoarele unui limbaj tainic și vizibil al tradiției, al continuității fizice și spirituale ale acestui neam, sunt oglinzi ale sufletului românesc, în care se arată astăzi, după caz, hărnicia sau delăsarea noastră, responsabilitatea sau indiferența.

Făcând referire la necesitatea sfințirii timpului vieții pământești pentru dobândirea mântuirii, se poate observa cum, *la sat, viața este înțeleasă, mai mult decât în mediul urban, ca timp binecuvântat pentru a sfinți locul în care trăim*. Iar dacă sfințim locul în care trăim pe pământ, putem spera să primim și un loc în ceruri, „un colțisor în rai” - cum spunea părintele Paisie Olaru de la Mănăstirea Sihăstria. De asemenea, *satul are un cult al pomenirii morților și al legăturii dintre generații mult mai profund decât orașul*, iar creațiile populare perene din lumea satului sintetizează *filosofia profundă a înțelegerii sensului sfânt al vieții și al morții*.

După cum observă părintele Dumitru Stăniloae, țaranul român vede prezența harică și ocrotirea milostivă a lui Dumnezeu în toate cele prezente în jurul său: „*Vede pe Dumnezeu în taina naturii. Un peisaj frumos al naturii e pentru el un adevărat rai. El spune în Miorița: «Pe un picior de plai, / Pe o gură de rai». El simte atât de aproape de om pe Dumnezeu, pe Maica Domnului, încât folosește pentru ei diminutive: «Dumnezeu drăguțu'», «Măicuța Domnului»*”.

La fel ca mulți intelectuali ai timpurilor mai recente, Lucian Blaga credea că veșnicia s-a născut la sat, acolo unde „orice gând e mai încet” și unde „se vindecă setea de mântuire”. Iată ce scria el în poezia „Sufletul satului”: Copilo, pune-ți mâinile pe genunchii mei. /Eu cred că veșnicia s-a născut la sat./Aici orice gând e mai încet, /și inima-ți zvâcnește mai rar, /ca și cum nu ți-ar bate în piept, /ci adânc în pământ undeva”. Locuitorii satelor, țaranii, nu au compus niciodată versuri atât de expresive despre condiția lor și a așezărilor în care locuiau. Pentru ei, acestea reprezentau un dat firesc, satul însemna pur și simplu acasă, iar viața nici nu putea fi imaginată altundeva în afara țărâmului natal, pe care îl considerau un veritabil *axis mundi*.

În concepția părintelui Stăniloae, poporul român are virtuți deosebite: cuviință, delicatețe, blândețe, bunătate, generozitate, căldură, curăție, dar mai ales lumină. Suntem un popor luminos răsărit într-o mare slavă a misticii întinericului, a umbrei specifice Balcanilor. Până și lumea o raportăm, etimologic, la lumină. Omului i se cere să facă un lucru „ca lumea” - prin aceasta se afirmă că lumea e făcută printr-un simț conștient al rânduiei, al frumosului. Fața omului bun răspândește lumina; de aceea sfinții au în icoane capetele înconjurate de un nimb luminos.

Satul românesc este vatra în care s-a plămădit, s-a păstrat și s-a promovat conștiința națională și eclezială românească. În decursul timpului, satul românesc s-a organizat și s-a dezvoltat

în felurite moduri, cultivând virtuțile poporului român: hărnicia, dărnicia și ospitalitatea. Cântecul, dansul popular, costumul național sunt valori inegalabile și incontestabile care riscă să se piardă în negura timpului, dacă nu conștientizăm importanța lor.

Înțelegerea pe care o avea țăranul asupra lumii și a pământului era înrăuită hotărâtor de raportarea sa la lumea spirituală, deoarece între cele două lumi nu există o ruptură (cum spunea Părintele Dumitru Stăniloae, un profund cunoscător al sufletului românesc, „cele două mari pasiuni ale românului sunt pământul și credința /cerul”) – între ele nu există separație, românul viețuia între aceste două coordonate, de aici vine și echilibrul său, așezarea sufletească, dimensiunea firescului în care trăia țăranul român. Acest echilibru provenind din legătura armonioasă care exista între lumea materială și cea spirituală (între pământ și cer), este simbolizat de cumpăna fântânii, întâlnită atât de des în vechea lume a satului .

Credința creștină i-a dat țăranului român o înțelegere largă a oamenilor, contrară închistării. Poporul român a văzut că omul nu este om decât în comuniune cu semenii săi. Tocmai de aceea, fiecare membru al comunității sătești este preocupat să se afle în legătură cu vecinul său, iar numele lui să fie unul de cinste în rândul consătenilor săi. Satul românesc nu poate fi închipuit fără Biserică și preot. Ceea ce a ținut flacăra neamului aprinsă a fost, pentru secole de-a rândul, comuniunea dintre preot și enoriașii lui.

Viața satului se prezintă și astăzi, ca întotdeauna, fiind profund împletită cu viața Bisericii. Odată intrat în mijlocul păstoriților săi, preotul trebuie să știe că intră într-o cultură și civilizație pe care trebuie să le înțeleagă și să le asimileze, dacă le-a pierdut sau nu le-a avut niciodată. Fără ele nu își poate desfășura misiunea. Cultura și civilizația țărănească au dat oameni de mare calitate sufletească.

La sate, oamenii sunt mai apropiați, mai buni, mai ospitalieri. Cu cât sunt mai străini de urbanul care aduce cu sine anonimatul celor care-l compun, cu atât ei sunt mai aproape de rădăcinile sufletului românesc. Relația cu Dumnezeu, cu semenii și cu natura este diferită de cea a celui care locuiește la oraș.

În viața satului nu se manifestă nici dorințele de dominare, nici cele individualiste ale lumii orășenești de factură modernă. Prezența lui Dumnezeu îi unește pe toți în Liturgia duminicilor și a sărbătorilor, rugându-se toți pentru toți. Ca urmare, ei ies din biserică într-o comuniune reîmprospătată, care-i ferește de dispute și îi unește cu Dumnezeu. Din nefericire, este limpede pentru noi toți că satul românesc nu mai este astăzi ce era cu mai mulți ani în urmă, dar nici nu se poate spune că nimic din ce a fost în trecut nu mai poate fi recuperat sau cultivat astăzi.

Cea mai profundă criză pe care o resimte în prezent țăranul român este suferința dezrădăcinării și a înstrăinării sale prin emigrație în străinătate, lucrând mai mult pentru dezvoltarea altor țări, decât pentru propria sa patrie de origine. Locurile natale sunt părăsite de către generațiile tinere, iar solidaritatea dintre oameni este tot mai redusă. Sătenii se înstrăinează de propriul pământ și de propria lor identitate. Tradițiile populare, majoritatea cu o profundă conotație spirituală, sunt căzute în uitare. Industrializarea agriculturii a condus la o eficientizare a activității, dar, totodată, solul a fost poluat prin folosirea îngrășămintelor chimice.

Se constată că, în satul lipsit de biserică și de preot, sau în care preotul nu locuiește, există mai multe cazuri de alcoolism, mai multă singurătate, mai puțină solidaritate între oameni, mai puțină comuniune și mai puțină bucurie. În schimb, acolo unde biserica este deschisă în fiecare duminică și zi de sărbătoare, unde preotul aduce speranță, organizând programe de întrajutorare și mobilizând credincioșii să ofere ajutor celor lipsiți, vârstnici și bolnavi, situația spirituală și socială a parohiei este diferită. Actul liturgic nu are numai o consecință religioasă, ci el influențează și viața socială, aduce un spor de calitate vieții într-o anumită comunitate. Acolo unde există cooperare strânsă între preot, primar, învățător și medic, se creează speranță mai multă și comuniune spirituală mai intensă.

Poate că astăzi nici satul nu mai e cel pe care ni-l descriau Rebreanu sau Blaga și poate că nici locuitorii lui nu mai sunt țăranii de odinioară, cei care își amestecau sudoarea, lacrimile și sângele cu lutul plămădirii veșniciei. Dar, cum se spune despre suflet că e veșnic, nici sufletul satului românesc n-a murit, ci a pornit într-un fel de transhumanță prin generații, din suflet în suflet de om, găsindu-și sălaș în inima și mintea celor care își au rădăcinile în el, chiar dacă ei

sunt orașenii de astăzi.

Părintele Dumitru Stăniloae ne descoperă unde se oglindește poporul român, pentru a nu-și pierde identitatea: „Unde este, dar, acest popor? Este în inima mamei tale, este în limba pe care ai învățat-o de la ea, este în cântecele care te cuprind până în adâncul sufletului, este în privirea copilului tău, este în credința unui prieten, în iubirea unei femei, este în amintirea morților tăi, în chipul marilor bărbați ale căror caractere te-au înălțat, ale căror idei te-au îmbogățit”.

Bibliografie

1. Bernea, Ernest, *Îndemn la simplitate*, București, Editura Vremea, 2006.
2. Blaga, Lucian, *Elogiul satului românesc*, în vol. „Discursuri de recepție la *Academia Română*”, București, Editura Albatros, 1980.
3. Idem, *Poezii*, București, Editura pentru literatură, 1966.
4. Costion, Nicolescu, *Elemente de teologie țărănească: Chipul creștin țărănesc al lui Dumnezeu*, București, Editura Vremea, 2005.
5. Stăniloae, Dumitru, *Opere complete*, vol. IX: *Reflecții despre spiritualitatea poporului român*, București, Editura Basilica, 2018.

SĂPTĂMÂNA NAȚIONALĂ A VOLUNTARIATULUI LA ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 3 CUGIR

Prof. Huștiuc Nicoletta, prof. Sicoie Anca, Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir

În acest an, 2019, Săptămâna Națională a Voluntariatului a ajuns, sub egida Pro Vobis Cluj la ediția cu numărul 18. De câțiva ani Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir, reprezentată anul acesta de Echipa SNV a profesoarelor de la G.P.N. Vinerea, respectiv Școala Gimnazială „Ioan Mihu” Vinerea: prof. Sabina Presecan, prof. Luminița Enescu, prof. Ana Herlea, prof. Anca Sicoie și prof. Nicoletta Huștiuc, participă cu succes la aceste activități.

Am învățat că e bine să faci bine, că binele se întoarce, chiar dacă nu pe loc, cândva, și ghidându-ne sub acest slogan am încercat să insuflăm dragostea de a face bine și copiilor, preșcolarilor și elevilor pe care îi îndrumăm.

Astfel am propus activitatea cu titlul „Voluntar pentru o zi” care s-a desfășurat în ziua de marți, în ciuda condițiilor meteorologice care nu au fost tocmai favorabile, dar bunătatea a învins, cum dintotdeauna în povești binele învinge.

Au fost organizate atât activități de ecologizare, plantare, curățare a spațiilor verzi din incinta Grădiniței cu Program Normal Vinerea, cât și activități recreative, unde școlarii au avut ocazia să coopereze, să îngrijească puii de om, micii preșcolari din grupa Albinuțelor și Fluturașilor. La activitate au participat cadrele didactice sus amintite, peste 80 de copii și totodată părinți și bunici voluntari.

A fost o activitate deosebită, cum doar copiii pot să o împlinescă, prin farmecul lor copilăresc, amintind de scrierile lui Creangă.

Au fost astfel consolidate atât prietenia dintre copii, relația de colaborare dintre cadre didactice și părinți, bunici, cât și spiritual civic, cu toții reușind și învățând din participarea la această activitate că face mult să faci bine, că un rău se face mult mai ușor, dar că binele dăinuie și este răsplătit.

Invităm pe această cale toate cadrele didactice să participe și ele la edițiile viitoare,

chiar dacă uneori e nevoie de implicare, muncă în timpul liber, satisfacția reușitei este pe măsură.

Mulțumim Pro Vobis pentru oportunitatea de a participa la această minunată acțiune și așteptăm cu interes edițiile viitoare!

CUM INFLUENȚĂM NOI, DASCĂLII, PERSONALITATEA ELEVILOR NOȘTRI

Prof. Todoran Simona Marcela, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

Personalitatea elevului se formează înainte de vârsta școlară, când se pun bazele unor trăsături de caracter și de temperament. Se spune că atunci când copilul este mic, personalitatea lui prinde contur în urma interacțiunii zilnice cu părinții săi și cu cei din jur. Momente aparent banale pentru adulți sunt trăite afectiv puternic de către copil. Procesele afective se vor exterioriza ulterior într-un șuvoi de manifestări prin care copilul va transmite percepțiile sale despre sine și despre lume.

Pătruns în lumea cunoașterii, elevul schimbă contextul social în care se desfășoară. Ținuta vestimentară, maturizarea, modelul dascălului, noile preocupări, învățarea independenței, contribuie la evoluția personalității sale. Evoluția sa pe plan interior se observă prin dezvoltarea capacității sale de judecată, a gândirii logice, a capacității de a-și schimba conduita, de a-și planifica activitățile. Elevul poate anticipa solicitările externe, dovedind atitudini mai mature, mai controlate. Toate acestea vor determina independență și autodeterminare.

Acestea se vor reflecta în rezultatele activităților de învățare. Cultivarea atenției, a percepției și reprezentărilor, a gândirii, a convingerilor, a înțelegerilor și aprofundării ideilor este un obiectiv foarte important pentru reușita activității de predare-învățare. Ea presupune existența unor priceperi, capacități de analiză critică, comentariu mental și sinteză, care ar trebui să se formeze încă din anii de școală. Educatorul trebuie să cunoască diversitatea caracterelor copiilor, observând atent, meticulos – la clasă și în afara clasei (în recreație, în timpul jocului, acasă) – faptele copilului, nu atât latura exterioară a faptei (ce anume a făcut copilul) ci, mai ales, care a fost motivul faptei.

Nu toate schimbările din comportamentul elevilor sunt o dovadă a învățării. Aceste schimbări sunt rezultatul maturizării. Treptat, pe măsură ce copilul înaintează în vârstă, se pun bazele concepției despre lume și viață și elevul își modelează personalitatea.

Personalitatea se formează prin acumularea de interacțiuni. De aceea, prin toate cuvintele, prin tot comportamentul său dascălul își pune și el amprenta asupra personalității elevului său. Elevii preiau și își însușesc din mesajele, credințele, convingerile de viață, comportamentul dascălilor. În educarea copiilor trebuie avut în vedere faptul că copilul imită adultul pentru a demonstra că nu mai este mic. Aceasta e o cale de socializare afectivă, la fel și actele de bravare, de demonstrare a curajului, prin care copilul își probează trăirile. Chiar dacă elevii sunt mai mari ei simt nevoia de afectivitate, de înțelegere, emotivitatea celor de la pubertate de regulă oscilând între extreme.

Aptitudinile copilului, descoperite la timp de către dascăli, îl vor dirija pe acesta pe calea perfecționării într-un anumit domeniu. Nedescoperite, vor duce la pierderea interesului copilului, la insucces și la apariția frustrărilor. De aceea, trebuie să cultivăm la elevi bucuria de a învăța, trebuie depistate și înlăturate toate barierele care pot produce blocaje în învățare, sentimentele de neîncredere în propriile lor forțe. Sarcina profesorului constă în primul rând în cunoașterea individualizată a nivelului de dezvoltare a aptitudinilor fiecărui elev, apoi în adaptarea conținutului și a metodelor didactice în funcție de acestea, asigurând astfel eficiența demersului educativ.

Adolescența, caracterizată ca vârsta celei de-a doua nașteri, prezintă dascălului un elev oscilant: apatic sau exuberant, crud sau sensibil, implicat sau leneș. Judecățile și raționamentele sunt tot mai complexe, iar gândirea capătă un caracter critic. Se manifestă curiozitatea intelectuală și o bună sinteză, generalizare și analiză a situațiilor, apare un anumit stil personal în manifestare, în exprimare, chiar și plăcerea discuțiilor în contradictoriu. Adolescența definitivează stabilizarea structurilor de personalitate, prin echilibrarea emotivității, apariția sentimentelor superioare: intelectuale, morale, estetice, desăvârșirea eu-lui propriu și a celui social. Acum se cristalizează conștiința de sine, identitatea vocațională și are loc dobândirea independenței valorice, afective și materiale.

Se spune că reușita actului educațional este dată de personalitatea profesorului care creează condiții necesare de muncă, organizează și conduce activitatea elevului, ajutându-l în dezvoltare.

Pentru a exercita o influență educativă optimală, profesorul trebuie să adopte un comportament caracterizat prin considerație pentru elevi, inițiativă de structurare a actului pedagogic, dar și sensibilitate și toleranță față de elevi. Profesorul este situat într-un sistem de relații ce depășește incinta școlii, incluzând părinții elevilor, membrii grupului social din care face parte acesta.

Bibliografie:

1. Radu, I., Mare, V., Micla, M., Podar, T., Preda, V., *Introducere în psihologia contemporană*, Editura Științifică, 1964
2. Allport, G., *Structura și dezvoltarea personalității*, Editura Didactică și pedagogică, București, 1997
3. Bedard, N., *Cum să ne comportăm cu copiii în funcție de temperamentul lor*, Editura Orizonturi, 2015
4. Psiholog Delia Ciobancan <http://www.prokid.ro/sfaturi-practice/sfaturi-practice/cum-se-formeaza-personalitatea-copilului-2459/#ixzz4vTOvmZry>

MUNCA INDEPENDENTĂ ȘI JOCURILE DIDACTICE, ÎN CICLUL PRIMAR

Înv. Marc Aurica, Școala Gimnazială Cîmpeni

În realizarea unui învățământ atractiv, formativ, un rol important îl are munca independentă a elevilor. Activitatea independentă a elevilor constituie deopotrivă mijloc și scop al demersului didactic. Din acest punct de vedere, ea poate fi privită atât ca activitate de formare a deprinderilor de lucru, a spiritului de independență și a inițiativei, cât și ca mijloc de dobândire a unor noi cunoștințe, priceperi și deprinderi.

Condițiile în care se organizează activitatea independentă a elevilor depinde de: clasa care trebuie s-o efectueze, gradul în care elevii au format deprinderi de muncă individuală structura și momentul lecției în care se desfășoară. În condițiile activității simultane, deprinderile de muncă independentă trebuie formată la elevi, încă din primele zile de școală.

Elevii trebuie pregătiți în prealabil pentru munca independentă. În acest scop, după anunțarea obiectelor și a sarcinilor, pe care le au de îndeplinit sunt prezentate modelele adecvate de executare, oferindu-li-se un model de lucru.

Buna desfășurare a activității independente depinde și de înlăturarea unor factori perturbatori ai acestei activități, cum ar fi fenomenul negativ de interferență al cunoștințelor.

Munca independentă trebuie să răspundă anumitor cerințe:

- Respectarea prevederilor programei școlare privitoare la volumul de cunoștințe și conținutul lecției respective;

- Integrarea deplină în structura lecției, asigurând unicitatea acestuia și soluționarea tuturor sarcinilor didactice: dobândirea, fixarea și consolidarea cunoștințelor;

- Concretizarea prin teme accesibile, variate, care solicită un efort intelectual gradat, logic și stimulează interesul și potențialul elevilor, indiferent de nivelul lor de pregătire; asigurarea unor teme suplimentare facultative pentru elevii dotați;

- Dozarea rațională în timp și ca volum evitând atât supraîncărcarea elevilor, cât și apariția unor „timpuri morți” în economia orei de curs;

- Conștientizarea sarcinilor didactice și a procedeele de lucru;

- Dozarea sarcinilor de lucru și în funcție de particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor;

- Finalizarea muncii independente cu controlul îndeplinirii ei, cu aprecieri asupra calității pentru menținerea interesului elevilor depistarea și eliminarea la timp a lacunelor și asigurarea unității lecției.

Activitatea independentă a elevilor îmbracă o varietate de forme în funcție de obiectivele și conținutul lecției, de obiectul de învățământ de clasă și etapele în care se desfășoară, etc.

a) După (modelul) modul și durata desfășurării:

- Activitate de scurtă durată de la începutul orei (de obicei 5-7 minute); în acest timp se comunică tema și îndrumările de muncă independentă;

- Activitate de scurtă durată, la sfârșitul orei;

- Activitate de lungă durată, de circa 15-20 minute.

b) După scopul urmărit, formele de activitate independentă se grupează astfel:

- Munca independentă destinată pregătirii elevilor pentru dobândirea de noi cunoștințe; fiind mai dificilă necesită o bună concepere și organizare în funcție de particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor, de timpul afectat, de subiectele lecției.

Formele folosite în acest scop urmăresc trecerea la etapa predării-învățării noilor cunoștințe, stimulând curiozitatea, spiritul de imaginație și interesul copiilor, dorința de cunoaștere;

- Activitatea independentă pentru formarea priceperilor și a deprinderilor de muncă intelectuală;

Munca independentă cu rol de fixare a cunoștințelor dobândite la lecția respectivă, vizând rezolvarea unor exerciții cu aplicarea celor învățate;

- Temă independentă pentru consolidarea și recapitularea cunoștințelor, prin care se structurează și sistematizează materia dobândită anterior, într-un capitol sau pe parcursul unui an școlar;

Activitate independentă pentru formarea și consolidarea priceperilor și deprinderilor, concretizată prin exerciții aplicative, exterioare unor deprinderi deja formate.

c) După conținutul muncii independente:

- Activitatea cu manualul sau cu alte cărți (culegeri de exerciții și probleme, reviste);

- Observare independentă sau efectuarea unor experimente în vederea descoperirii particularităților unor fenomene, și efectuarea unor măsurători.

Tipurile și formele de activitate independentă se fixează în funcție de sarcinile didactice ale matematicii, dar aceasta este deosebit de importantă, mai ales în condițiile activității simultane.

Controlul și evaluarea lucrărilor independente se efectuează prin folosirea unor procedee diverse și are ca principal obiectiv analiza conținutului acestora. Controlul lucrărilor independente ale elevilor se referă atât la aspectul cantitativ cât și la cel calitativ, urmărindu-se nu numai efectuarea temei ci și modul în care a fost rezolvată.

Activitatea independentă de scurtă durată nu necesită totdeauna un control amănunțit, temele putând fi verificate printr-o întrebare generală adresată de învățător întregii clase, controlul

lucrărilor independente se va realiza în cadrul tuturor lecțiilor și în mod deosebit în cele de verificare a cunoștințelor, de recapitulare și sistematizare, de formare a priceperilor și deprinderilor.

Un loc important în verificarea lucrărilor efectuate independent îl ocupă autocontrolul elevilor, care se realizează prin confruntarea rezultatelor obținute de ei cu cele indicate de învățător.

Dintre tipurile de activitate independentă folosite la clasele mici, după obiective, sunt:

a)- jocuri didactice în completarea lecției;

b)- jocuri didactice matematice ca lecție completă.

Folosirea jocului didactic în munca independentă a elevilor, face ca aceasta să fie percepută ca fiind plăcută, ușoară, antrenantă, mai ales dacă este organizată sub forma unor întreceri între echipe. Pedagogia modernă nu atribuie jocului doar o semnificație funcțională ca în trecut (simplu exercițiu pregătitor și util dezvoltării fizice), ci una de asimilare a realului la activitatea proprie a copilului, motiv pentru care a devenit astăzi una din principalele metode active, atractive, extrem de eficiente în munca instructiv-educativă. Astfel s-au dezvoltat diferite tipuri de jocuri educative sau didactice care asigură îmbinarea și toate tranzițiile spontane între elementele distractive și cele de muncă, în ideea că treptat vor avea câștig de cauză cele din urmă.

Eficiența jocului didactic depinde de cele mai multe ori de felul în care învățătorul știe să asigure o concordanță între tema jocului și materialul didactic existent, de felul în care știe să folosească cuvântul ca mijloc de îndrumare al elevilor prin întrebări, răspunsuri, indicații, explicații, aprecieri etc.

Jocul poate avea și semnificația unei activități complexe, de profundă seriozitate, atât prin scopul urmărit cât și prin desfășurarea lui. Acesta este așa-numitul joc simulativ sau tehnica interpretării pe roluri care a luat naștere din simularea unei situații care determină participanții să îndeplinească, pe plan real sau imaginar, anumite operații, funcții și atribuții, să ia atitudini, să-și asume răspunderi. În funcție de tema dată, elevilor li se distribuie anumite roluri, uneori foarte bine precizate, alteori mai confuze, a căror interpretare îi obligă să intre într-o rețea de relații interpersonale, de reciprocitate, în sensul că jocul fiecăruia depinde de comportamentul celorlalți.

În forme variate și adecvate, această metodă poate fi aplicată pretutindeni unde o situație de învățare se pretează transpunerii ei într-un model de joc și este adaptabilă tuturor categoriilor de vârstă.

Bibliografie:

1. Antonovici, Ștefania; Micu, Gabriela. *Jocuri interdisciplinare*. București: Editura Aramis, 2003
2. Bugariu, Constanța; Kilvanya, Loredana. *Jocul, verigă a învățării*, în revista „Învățământul primar”, Editura Miniped, București, 2-3/2004.
3. Claparede, Eduard. *Psihologia copilului și pedagogie experimentală- joc și muncă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976.
4. Crețu, Elvira. *Psihopedagogia școlară pentru învățământul primar*, Editura Aramis, București, 1999.

ÎNVĂȚAREA BIOLOGIEI PRIN METODA EXPERIMENTULUI

Prof. Hosu Mihaiela Livia, Liceul Teoretic Petru Maior Ocna Mureș

Eficientizarea învățământului și transformarea acestuia din beneficiar pasiv în agent activ al progresului îi revine școlii, care are rol în formarea personalității umane capabile să se integreze în societate, să reacționeze adecvat la schimbările ce se produc.

Experimentul reprezintă o metodă de cercetare, de explorare a realității, utilizată atât în studiul științelor naturii, cât și în științele tehnice și sociale, care constă într-o observare provocată și dirijată de anume ipoteze, ce urmează a fi verificate experimental.

Ca metodă de instruire și autoinstruire, experimentul implică activități de provocare, de îndemânare și pricepere în mânăuirea de instrumente, de modificare a unor fenomene și procese, în scopul studierii și a înțelegerii acestora.

În lecțiile de biologie, un loc central îl ocupă metodele de explorare a realității (de explorare directă: observația, experimentul, de explorare indirectă: demonstrarea, modelarea, algoritmizarea) și cele bazate pe acțiunea practică (metode de acțiune reală: exercițiul, lucrări practice, proiectul, lucrări de laborator etc.). Metoda fundamentală de studiere a biologiei este experimentul, folosit atât în clasele gimnaziale cât și în cele liceale. Combinând experiența cu acțiunea, această metodă accentuează caracterul aplicativ al predării, favorizează realizarea unei mai strânse legături dintre teorie și practică

Învățarea prin experiment este o învățare de tip inductiv, este centrată pe elev, este antrenantă și stimulativă. În învățământ se pot aplica următoarele tipuri de experimente: **de cercetare/de descoperire**, în urma căruia elevii sunt familiarizați cu demersul investigației științifice, cu caracter **demostrativ** care se execută în fața clasei de profesor sau de elev cu scopul de a ilustra un fenomen sau un process greu accesibil observației directe, de a demonstra și a confirma adevărurile transmise, sau poate fi destinat **formării deprinderilor practice/motrice**, care constă în efectuarea repetată a unor experiențe, operațiuni, acțiuni în vederea însușirii unor noi cunoștințe.

După modul de desfășurare, experimentul poate fi: **frontal** - în acest caz elevii efectuează concomitent același experiment, ritmul de lucru fiind unic pentru toți, fiecare elev posedă o trusă de instrumente, iar profesorul urmărește activitatea clasei, intervenind cu recomandări și precizări. Observațiile macroscopice/microscopice despre morfologia plantelor și animalelor se realizează frontal, fiecare elev având de cercetat, pe baza unei fișe sau a indicațiilor verbale ale cadrului didactic, materialul distribuit. De asemenea, experimentul poate fi **în grup** – situație în care grupele de elevi cercetează același subiect sau fiecărei echipe i se repartizează sarcini diferite, conținutul lecției fiind reîntregit în urma prezentării concluziilor. Dacă timpul permite, grupele pot studia pe rând toate preparatele microscopice sau experiențele montate. Totodată, experimentul poate fi și **individual**, unde fiecare elev, folosind aparate și instrumente adecvate, îndeplinește o sarcină concretă, diferită de a celorlalți colegi.

După durata desfășurării, experimentele biologice sunt: **de scurtă durată** - efectuate în cadrul orei și **de lungă durată** - realizarea acestui tip de experimente solicită o durată de timp mai îndelungată, de aceea ele sunt efectuate la lecție parțial, fiind demonstrată doar organizarea inițială și rezultatele cercetării. Experimentele de lungă durată contribuie în mod substanțial la dezvoltarea gândirii biologice a elevilor, precum și la formarea unor deprinderi mai complexe. Spre deosebire de experimentele de scurtă durată, care surprind doar un moment relativ static din evoluția fenomenelor și proceselor biologice, cele de lungă durată sunt superioare, deoarece reliefează dinamica acestora

Ca metodă didactică, experimentul de laborator poate fi folosit în orice tip de lecție și poate fi inclus în oricare etapă a lecției: verificarea cunoștințelor, captarea atenției, pentru transmiterea noilor cunoștințe. Experimentele oferă de asemenea cele mai bune condiții și pentru amplificarea caracterului formativ al lecțiilor de recapitulare și sistematizare și al celor de verificare a cunoștințelor, de formare a priceperilor și deprinderilor.

Pentru punerea în aplicare a unui experiment este necesară parcurgerea următoarelor etape:

1. identificarea unei probleme contradictorii și încadrarea acesteia în temă;
2. proiectarea/organizarea intelectuală a experimentului;
3. stabilirea tehnicii de experimentare și a sarcinilor de lucru aferente acesteia;
4. pregătirea materialelor necesare pentru efectuarea experimentului;
5. introducerea elevilor în problematica experimentului;
6. experimentarea propriu-zisă;
7. analiza rezultatelor și comunicarea acestora;
8. stabilirea concluziilor și valorificarea acestora.

Reușita unui experiment depinde foarte mult de capacitatea elevilor de a se ghida după anumite instrucțiuni și de priceperea acestora de a mânui aparatura și ustensilele de laborator. În învățarea prin experiment accentul se pune pe a-l face pe elev responsabil pentru propriul proces de învățare. Profesorului îi revine sarcina de a supraveghea munca elevilor, el având posibilitatea de a interveni discret atunci când este nevoie. La sfârșitul experimentului este obligatoriu ca profesorul să-și evalueze demersul. Astfel acesta va identifica în ce măsură elevii au realizat corect experimentul, ce ar trebui să modifice pe viitor în instrucțiunile de lucru sau în ce măsură experimentul s-a integrat în conținutul teoretic.

Lucrările practice de laborator sau de teren la disciplina biologie nu numai că sunt utile, dar au drept scop atragerea elevilor și studenților către natură, determinându-i să cunoască mai adânc morfologia și fiziologia diverselor organe vegetale și animale, factorii ecologici (abiotici și biotici), transmiterea caracterelor ereditare și alte fenomene genetice, să analizeze chiar aspecte de bază ale evoluționismului. Experimentul de laborator trebuie să constituie suportul performanței în procesul de predare-învățare a disciplinei biologie, astfel că elevul trebuie inclus în chiar structura disciplinei, care nu trebuie să-i definească ceea ce el intuiește sau folosește, ci să-l provoace să descopere ceea ce îl înconjoară, ceea ce se întâmplă în jurul său, pentru a găsi soluții problemelor cărora trebuie să le facă față.

Tratarea individuală a elevilor, dirijarea discretă a activităților, crearea unor situații problemă, stimularea gândirii elevilor pentru a formula ipoteze, rezolvarea prin descoperire cu ajutorul unor lucrări practice a problemei, sunt modalități de activitate didactică eficiente care permit o formare complexă și o evaluare mai bună a elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ioan N., *Pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994.
2. Jinga I., Istrate E., *Manual de pedagogie*, Editura ALL Educational, București, 2004
3. Macovei E., *Pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997.
4. Ciolac – Russu A., *Metodica predării științelor biologice*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1985.
5. Todor V., Csenger E., Mândrușca E. ș.a. *Metodica predării biologiei la clasele V-VIII*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982.
6. Mariana Ciobanu, *"Didactica Științelor Biologice"*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008.
7. Miron Ionescu, Ioan Radu, *"Didactica Modernă"*, Editura Dacia, Cluj- Napoca, 2004
8. Mariana Marinescu, *"Didactica biologiei teorie și aplicații"*, Editura Paralela 45, 2010.
9. Naela Costică, *"Metodica predării biologiei"*, Editura Graphys, Iași, 2008
10. Dulamă, E. *"Metodologie didactică- teorie și practică"*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2008

DE LA LECTURĂ LA EXISTENȚĂ

Bibliotecar Cărpinișan Alina, Colegiul Tehnic „Ion D. Lăzărescu” Cugir

MOTO: „Nu e alta mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților”.
Miron Costin

Formarea deprinderii de lectură este motivată de rolul pe care aceasta îl are în formarea personalității copilului și adolescentului, în principal, și a spiritului uman de-a lungul întregii vieți, iar cei care își asumă rolul de modelatori ai acestei deprinderi (dascălii, bibliotecarii, părinții) trebuie să țină seama de faptul că succesul demersurilor lor depinde de caracteristicile personalității umane, în special de influența unor factori psihici cum sunt: memoria, gândirea, imaginația și de laturile afectiv-motivațională, volitivă și de control.

Ca orice activitate, LECTURA solicită OMUL în totalitatea dimensiunilor sale bio-psiho-sociale. Cititorul este incitat ca prin lectură să-și construiască în plan mintal imagini pe care nu le-a întâlnit niciodată și să anticipeze imagini pe care le va întâlni în cărți sau realitate. Bibliotecarul care se ocupă de îndrumarea lecturii tinerilor, trebuie să fie preocupat de însușirea corectă a stereotipului dinamic al procesului lecturii. El știe că nici o activitate, deci nici cea de lectură, nu se poate desfășura cu randament optim dacă nu se apelează la funcțiile gândirii și ale imaginației, la

procesele afective, motivaționale și volitive. Practic, fiecare gen de carte și fiecare tip de lectură antrenează anumite componente ale personalității în formare. Astfel, lectura este alcătuită: din ce cunoaștem, din ce aflăm, din ce nu mai e nevoie să aflăm pentru că știm, din ce știm acum mai bine pentru că am învățat din nou.

Trecem, în felul acesta, de la realitate la ficțiune, iar ficțiunea are importanță pentru noi numai dacă este pătrunsă de realitate, iar realitatea este mai importantă când revenim la ea, după ce am trecut prin ficțiunea impregnată de ea.

Lectura impune obișnuința examenului de conștiință și, în același timp, ne-o și dă. Din momentul în care ne vine ideea să comparăm personajele unei ficțiuni nu cu oameni cunoscuți de noi, ci cu noi înșine, dobândim această obișnuință și citim în noi ca într-o carte sau ca într-un manuscris dificil, cu atenție adică și cu sârguință, iar când ne întoarcem la cărți vedem că am dobândit o aptitudine și mai mare de a înțelege și a le judeca.

Este cunoscut faptul că fiecare cititor are tendința de a se proiecta în lumea simbolică a cărților și de a se identifica cu personajele compatibile, cu aspirațiile și înclinațiile sale. O dată deprinderea de lectură formată, cititorii vor căuta acele cărți și acei autori care le satisfac trebuința de a ști, de a învăța, de a iubi frumosul, de a se raporta la cei din jur conform normelor morale socialmente dezirabile.

Lectura este magia atrăgătoare în timpul liber, descoperiri despre călătoriile oamenilor, biografiile oamenilor celebri, a științei și tehnicii. Lectura nu cere prea mult de la cititor decât atenție și dăruire. În acest mod ea are rolul de a forma și educa tână generație. Ea este un mijloc de obținere a informației, păstrarea capacității de a gândi, judeca, de a căuta soluții în rezolvarea unei probleme. Ea este și o motivație umană, o necesitate zilnică de a cunoaște, de a ne informa.

Chiar și invazia tehnologiei informaționale nu va afecta foarte mult lectura. Acestea deși educă și informează, are și tendința de a degrada cititorul. Internetul deși pare o necesitate indispensabilă el numai distrează mintea și dă o stare de euforie, pe când lectura are rolul de a relaxa și de a oferi cititorului o stare de plăcere și satisfacție mintală. O lectură plăcută și confortabilă oriunde te-ai afla îți oferă numai cartea, o lectură la care te reîntorci ori de câte ori simți necesitatea de a evada în altă lume, spațiu, univers.

Interesele intelectuale, în general, *interesul pentru lectură* în speță, se formează în procesul activității continue, pe baza experienței dobândite sub influența directă a mediului (inclusiv cel specific bibliotecii) motivând toate lecturile. Cu timpul elevii vor veni spre carte și spre bibliotecă din propria inițiativă, deoarece motivația internă este cea care îi călăuzește, devenind totodată mai atenți la selectarea operelor semnificative, a cărților care le sunt cu adevărat utile și a autorilor care răspund la trebuințele lor spirituale.

Puterea cărții nu stă în formele ei, ci în esența pe care o îmbracă. O esență biruitoare asupra marilor primejdii: *trecerea, depărtarea, haosul, tăcerea și singurătatea*. În relație cu fiecare dintre aceste vrăjmășii, CARTEA e sfetnic și lumină, tezaur și unealtă, alter ego și obște, o alcătuire fără de care n-am ști să închipuim lumea de azi. Ea conferă noblețe și forță, sens și temeinicie celorlalte puteri. Fără carte, adică fără cunoaștere, exercițiul puterilor în societate s-ar întoarce la stadii primare, la drumul scurt și amintirea săracă. Adevărata putere este cunoașterea, iar cartea este una din uneltele ei cele mai productive, de fapt, cea mai productivă, prin locul câștigat în structura noastră intelectuală, prin afinitățile milenare cu visul mâinii și al ochilor, prin nebanuita ei identitate simbiotică și paralelă.

Cândva nu era atât de necesar cum e astăzi să ne întrebăm în mod repetat și grav, despre rosturile cărții; ea trona suverană peste imperiile cunoașterii. Cuvântul spunea totul cu magia lui neînțeleasă, cu forța lui de a conține toate tipurile de mesaje, de la sunete la imagini, la alte orizonturi ale simțurilor și dincolo de ele, într-o incertitudine mereu creatoare de reprezentări diferite, de la cititor la cititor.

Cartea nu poată să dispară, esența ei e biruitoare. Formele de mâine vor păstra cu necesitate ergonomia rafinată, legătura spiritual-materială unică și împlinitoare cu cel care o folosește. Cartea și cititorul formează un cuplu discret, frumos și trainic.

În mod evident cartea rămâne mașina cu cele mai mari însușiri integratoare, pentru că integrarea se împlinește în etajul și cu forțele receptării. Cartea propune și realizează integrări mai aleatorii, mai flexibile, mai puțin exacte dar cu certitudine mai adânc împlinite și cu simultaneități perfecte. Considerată în pluralitățile ei revelatoare pentru mișcările gândului, în diferitele câmpuri ale cunoașterii, cartea acoperă toate dimensiunile temporale, în deplin acord cu receptorul. *Pe foile cărților se aud, în același timp, murmurele valurilor memoriei, furtunile prezentului și țipetele de pescăruș ale viitorului.*

Puterea cărții într-o țară se împlinește prin calitatea actului lecturii. Nu există inapți pentru lectură, există doar trepte și condiții ale procesului și mai ales, există o filosofie a relației cu lumea și cu sine, o filosofie a participării din care absența cărții echivalează cu superficialitatea și neîmplinirea. Poziția cărții în stat ne trimite profund, nu atât la viitorul cărții cât la sărăcia unei umanități fără cărți. Cititul începe din copilărie, din școală și este legat de existența unei colaborări tacite între școală și bibliotecă.

Lectura este privită, într-un mileniu al schimbărilor năucitoare, mai mult din perspectiva tehnicistă a dezvoltării mijloacelor de comunicare – aura ei intimă a apus oare? Ce mai reprezintă, de fapt, lectura unei cărți într-un moment în care Internetul este omniprezent? A apus timpul lecturii în intimitate, noaptea? Nu cred, cu toate că odată cu apariția Internetului și într-o lume în care timpul devine o valoare comprimată, schimbările la nivelul lecturii sunt observabile, în sensul că lectura obiectivă, pragmatică a câștigat teren în fața celei subiective, cea pentru sufletul tău. Citim, în special, pentru pregătirea unui examen, pentru a câștiga un loc de muncă, deci pentru interese imediate sau de perspectivă, în sensul racordării la nou în profesia pe care o avem.

Lectura subiectivă, literară, este cea care deschide granițele pentru fantezia noastră, ea este o aventură intimă, singulară, desfășurată pe baza unei relații absolut personale cu o carte, solicitându-ne în mod autentic intelectul, sensibilitatea și imaginația.

Cartea este un obiect cultural care ne luminează mintea și ne călăuzește sufletul. Ea este un univers magic în care marii visători își lăsau zestrea lor de gânduri și de sentimente. Cititul este acțiunea prin care se descoperă prudusul creației, „E actul fundamental al contemplației”. Prin el creația își împlinește menirea de a pune în circulație mesajul autorului. Când citim pare *efectul de catharsis* pe care cartea îl are asupra cititorilor. Cu alte cuvinte, o carte bună ne provoacă să întoarcem spatele realității și să rămânem cu ochii larg deschiși spre ușile -perspective din fața noastră. După spusele filosofului Constantin Noica, nu doar trupul omenesc poate fi nespălat, ci și mintea, spiritul. În acest caz, cartea se presupune a fi un soi de săpun spiritual. De asemenea, ea nu există doar în raport cu noi înșine, ea ne permite să stăm de vorbă cu departele fiecăruia dintre noi și să fim contemporani cu Aristotel sau Picasso (dacă vrem). Cititul **te face să visezi**, să evadezi în orice lume vrei tu. Călătorești cu mintea peste tot în lume, dar și în alte locuri imaginare. Cititul îți dezvoltă **imaginația**, despre care Einstein spunea că „*este mai importantă decât cunoașterea. Cunoașterea este limitată. Imaginația face ocolul lumii.*” Tot el spunea că „*logica te va duce din punctul A în punctul B. Imaginația te va duce oriunde...*”

În primul rând, cărțile ne ajută să dobândim anumite cunoștințe din diverse domenii, astfel încât, fără a fi neapărat experți, putem purta o discuție în orice situație, despre lucruri diverse. Ne stimulează imaginația, ne dezvoltă vocabularul și ne ajută să înțelegem importanța folosirii corecte a limbii române, nu ca un aspect cu care ne putem considera superiori față de cei ce nu vorbesc corect, ci ca o trăsătură a bunului simț.

Există cărți de căpătâi, care ne influențează întreaga evoluție și cu care adormim în fiecare noapte, după cum există cărți despre cărțile de căpătâi. Aceste cărți și-au demonstrat valoarea de-a lungul timpului și nu au fost niște lecturi de conjunctură, datorate unor mode culturale. Sunt cărțile pe care le recitim, sunt cărțile cruciale în evoluția noastră spirituală. După unii specialiști, cartea de căpătâi este „cartea care se integrează ca element structurant al spiritualității cititorului, este cartea fără de care uneori nici nu știm cum ar fi dacă nu am realiza ceea ce suntem, este cartea având numeroase poziții – de la lectura preferată, până la cartea, răspântie în existența umană”.

Importanța lecturii este mereu actuală, ea fiind un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni. Cartea este un adevărat dascăl care te îndrumă, te sprijină, te bucură și care mereu te așteaptă să te întorci pentru a cunoaște alte tăine nedescoperite.

BIBLIOGRAFIE

1. FAGUET, Emile Arta de a citi. București: Albatros, 1973
2. MOLDOVEANU, Maria. *Educație și lectură: studii și anchete sociologice*. București: Biblioteca Centrală de Stat a României, 1980
3. SACHELARIE, Octavian Mihail. *Lectura – o experiență fără sfârșit*. În: *Biblioteca: revistă de bibliologie și știința informării*, XXIII, 2012, Nr. 1, p. 4
4. STANCA, Radu. *Problema cititului*. Cluj Napoca: Clusium, 1997

PROIECT DIDACTIC

Prof. învă. preșcolar Balea Livia-Valentina, G.P.P. Nr.1 Abrud

GRUPA: mare

DURATA: 25-30 minute

DOMENIUL EXPERIENȚIAL: DȘ

CATEGORIA DE ACTIVITATE: Activitate de cunoașterea mediului

TEMA ACTIVITĂȚII: Vulcanul, Oul Plutitor, Curcubeu din bomboane Skittles

TIPUL DE ACTIVITATE: Activitate de consolidare și verificare a cunoștințelor și deprinderilor.

MIJLOC DE REALIZARE: Experimente

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ:

- să comunice impresii, idei pe baza observațiilor efectuate;
- să aplice norme de comportare specifice asigurării sănătății și protecției omului;
- să își dezvolte anumite procese psihice de cunoaștere: percepții, reprezentări, cultivarea atenției.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- O1: să analizeze cu atenție experimentele realizate pe parcursul activității;
- O2: să examineze reacția dintre bicarbonatul de sodiu și acidul acetic (oțet);
- O3: să identifice pașii pentru a face un ou să plutească;
- O4: să creeze un curcubeu din bomboane Skittles sub îndrumarea propunătoarei

STRATEGII DIDACTICE:

METODE ȘI PROCEDEE: conversația introductivă, instructajul, învățarea prin descoperire, exercițiul, problematizarea, conversația de fixare și sistematizare, conversația de încheiere

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: mânuși, halate, borcan, hârtie colorată maro, bicarbonat de sodiu, oțet, colorant alimentară roșu, bol cu apă, sare, ouă, farfurie puțin adâncă, bomboane Skittles, seringă, apă.

FORME DE ORGANIZARE: frontal, individual, pe grupe

BIBLIOGRAFIE: Curriculum pentru educație timpurie 0-7 ani, 27.05.2008;

DEMERSUL DIDACTIC

1.Moment organizatoric:

Asigur condițiile necesare desfășurării optime a activității:

- aerisirea sălii de grupă;
- pregătirea materialului didactic;
- așezarea scaunelor în semicerc;
- așezarea meselor pentru experimente
- asigurarea liniștii și a disciplinei.

2.Captarea atenției:

-„Astăzi vom învăța ceva nou. Ne vom comporta ca niște cercetători. Știți voi ce fac cercetătorii? Ei lucrează în laborator, fac experimente, analizează, observă și descoperă noi lucruri.”

3. Anunțarea temei și a obiectivelor:

„Împreună vom realiza trei experimente: vom face un vulcan să erupă, un ou să plutească și un curcubeu din bomboane”;

4. Prezentarea conținutului și dirijarea învățării:

-Ne vom împărți în trei grupe. Fiecare grupă va fi formată din 5 copii. Fiecare copil va primi mănuși, halat și mască precum niște adevărați cercetători;

- Începem cu prima grupă care va avea experimentul „Eruperea Vulcanului”;

-„Acum 65 de milioane de ani, pe Pământ trăiau dinozaurii, animale din familia reptilelor care puteau ajunge la dimensiuni gigantice. Într-o zi însă, s-a produs un eveniment care le-a schimbat soarta: dinozaurii au dispărut de pe Pământ. Cauza dispariției lor rămâne însă un mister, deși există o presupusă cauză: o erupție vulcanică. Ați văzut vreodată cum erupe un vulcan?”

- Într-un vulcan confecționat dintr-un borcan acoperit de hârtie maro se adaugă bicarbonat de sodiu și oțet amestecat cu colorant alimentar roșu.

-„Copii, la acest experiment, în spuma care a ieșit din vulcan se formează un gaz care încercă să iasă la suprafață.”

A doua grupă va desfășura următorul experiment ”Oul plutitor”

- „Voi ați văzut vreodată un ou plutitor?”

- Într-un vas cu apă o să adăugăm un ou; Într-un alt vas cu apă se adaugă sare, se amestecă, iar apoi vom pune un ou. „Oul plutește deoarece aceasta este una dintre proprietățile apei foarte sărate, de a ține lucrurile la suprafață.”

Copiii din ultima grupă vor realiza un „Curcubeu din bomboane.”

- „Pe timpul iernii e aproape imposibil să zărești un curcubeu pe cer, dar vestea bună e că îl putem realiza foarte ușor.”

-Pe o farfurie se pun, în formă de cerc, bomboane colorate diferit, apoi se adaugă apă caldă peste ele și se așteaptă câteva minute.

5. Obținerea performanței:

Se realizează prin punerea unor întrebări pe baza experimentelor: Ce s-a întâmplat cu vulcanul nostru? Ce am folosit pentru a face un vulcan să erupă? Cu ajutorul cărui produs am făcut un ou să plutească? Ce s-a format după ce adăugat apa peste bomboane?

6. Asigurarea retenției și a transferului:

„Cum s-au numit cele trei experimente pe care le-am efectuat ?”

9. Încheierea activității:

Voi face aprecierile generale asupra modului în care copiii s-au comportat în timpul activității. Voi acorda buline roșii tuturor „Micilor Cercetători”.

ROLUL EXPERIMENTULUI ÎN ORELE DE BIOLOGIE

Prof. Poptelecan Călin, Liceul Teologic Greco-Catolic Blaj

Implicarea activă a elevului în procesul însușirii cunoștințelor a devenit o condiție activă a învățământului zilelor noastre, lucru care reiese și din interacțiunea nemijlocită dintre elev și obiectul cunoașterii. Astfel experiența practică a demonstrat că în predarea biologiei este important să renunțăm să vorbim despre obiecte și fenomene ale naturii și trebuie să așezăm elevul în contact cu acestea, mai mult să-l învățăm, să observe, să descopere, să compare și să rețină ce este mai important. Înțelegerea proceselor și fenomenelor biologice în toată complexitatea lor, procese ce caracterizează transformările și însăși procesul evolutiv se pot face în biologie în mod diferit. Descoperirea unor adevăruri despre viață se poate face prin activitate de experimentare, în vederea folosirii corespunzătoare a informației dobândite teoretic și pentru aplicarea ei într-un context practic. A învăța înseamnă în același timp a descoperii atât pentru elev cât și pentru profesor, într-o armonie de informație, pentru că știința constituie factorul esențial al progresului.

Atunci când elevul vine în contact cu obiectele și fenomenele naturii își formează o imagine veridică asupra realității, activitatea experimentală fiind în acest sens caracteristică studiului biologiei.

Dar activitatea experimentală nu trebuie gândită numai ca și o activitate de manipulare a unor aparate și obiecte de observare a unor parametri, ci o activitate complexă, structurată ce cuprinde și o latură psihologică, capabilă să dezvolte și să formeze anumite scheme pe care le conține gândirea științifică.

Mai trebuie subliniat și faptul că de cele mai multe ori noțiunea de experiment este sinonimizată cu cea de experiență, iar metoda experimentală este considerată ca fiind echivalentă cu metoda lucrărilor de laborator. Astfel experiența reprezintă verificarea practică a unei legi sau a unei formule prin declanșarea fenomenelor în laborator și nu trebuie confundată cu experimentul. În lecțiile specifice biologiei putem efectua diverse experiențe printre care enumerăm: osmoza, difuzia.

Pe de altă parte experimentul reprezintă producerea sau modificarea intenționată a unui fenomen provocat (în mod intenționat) în condițiile impuse de ipoteza cercetării, spre a-i surprinde caracteristicile și cauzele. Experimentul științific cercetează procesele esențiale într-un mod care să reducă la minim influențele conexiunilor perturbatoare determinând prin acțiunea directă asupra obiectului studiat, desfășurarea lui în formă „curată”. Mai trebuie să subliniem că metoda experimentală este o metodă de predare-învățare în care se folosește experimentul cu caracter de investigare, de demonstrare, de aplicare în laborator.

Metoda experimentală reprezintă fără îndoială, mai mult decât experimentul deoarece metoda include nu numai faptele adunate din observări și experimentări, ea cuprinde și un anumit raționament experimental. În cadrul acestei metode, investigația este însoțită de un raționament, astfel cel care efectuează experimentul caută să controleze sau mai mult să valorifice o idee experimentală. Experimentul ajută la o pătrundere mai în profunzimea fenomenului, astfel că a devenit principalul mijloc al cercetării științifice. După părerea unor autori experimentul este o „observație provocată”, definiție care este însă incompletă deoarece nu evidențiază deosebirea sub aspect cantitativ dintre observație și experiment. Ca urmare trebuie subliniat că metoda observării nu poate suplini metoda experimentală deoarece nu creează premisele unei prevederi a desfășurării evenimentelor pentru a putea fi cercetate.

Se consideră că la biologie se pot aplica mai multe tipuri de experimente și anume: unul ar fi cel demonstrativ, apoi cel de aplicare, experimente de formare a abilităților și al deprinderilor, experimente de cercetare și descoperire. De exemplu, experimentul destinat formării la elev a unor abilități și deprinderi în mărirea aparatelor și dispozitivelor de laborator, a diverselor instrumente de măsurare au valoare educativă deosebită „antrenând elevii la cunoașterea activă a unor adevăruri și formarea deprinderilor de lucru”, în această categorie intrând de exemplu verificarea volumului respirator, verificarea digestiei unor alimente, etc.

Aceste modalități prin care se descoperă și verifică anumite adevăruri științifice se pot realiza cu elevii atât în secțiunea din planificare anuală, semestrială alocată disciplinei biologie dar și în săptămâna denumită „Școala altfel” ceea ce imprimă învățării o valoare formativă deosebită, asigurând dezvoltarea gândirii logice specifice biologiei și formarea în același timp de capacități intelectuale.

Experimentul trebuie în așa fel realizat de către profesor încât să ofere cadrul necesar pentru însușirea cunoștințelor științifice. Mai mult pentru integrarea experimentului în cadrul lecției trebuie stabilite mai înainte de toate obiectivele în funcție așa cum afirmam în cele de mai sus de programa școlară și a manualului. Apoi profesorul trebuie să mai precizeze și aparatura, materialele de care are nevoie, să efectueze în toate amănuntele acest experiment, stabilind în acest fel calea de urmat pentru activități, să surprindă momentele cele mai dificile și nu în ultimul rând să stabilească modul în care trebuie să își exercite intervenția pentru a dirija activitatea elevilor.

Bibliografie selectivă:

- 1.Barna, A., Metodica predării biologiei, Cluj–Napoca, 2005.
2. Barna,A. I.Pop,I.Moldovan, A., Predarea Biologiei în învățământul gimnazial,1998, EDP, București
- 3.Golu P., Învățarea și dezvoltarea, Editura Științifică și enciclopedică, 1985
- 4.Voica C., Probleme actuale de Biologie, București, 1987

HARTA INTERACTIVĂ SUPPORT PENTRU UN EXAMEN REUȘIT DE BACALAUREAT

Prof. Simu Alexandru, Colegiul Național „Inochentie Micu Clain” Blaj

Proverb asiatic: *Aud-uit, văd-rețin, fac-înțeleg.*

Piramida învățării, elaborată de Edgar Dale în 1969, prezintă o succesiune de trepte pe care un individ le poate parcurge, astfel încât să reușească să își însușească un anumit volum de informație. În cazul învățării clasice erau urmate etapele ce au la bază metodele expositive ale profesorului, astfel încât elevul aude și vede demonstrația profesorului, iar la final gradul de însușire a lecției nu depășea în cazul elevilor buni și foarte buni 30%. Prin utilizarea de metode expositive (bazate pe auz și văz) și a activităților practico-aplicative, elevul reușește să asimileze mult mai repede și mai ușor ceea ce i se cere, iar procesul instructiv-educativ devine mai eficient.

Prin utilizarea la clasă a metodei *Learning by doing* (A învață prin a face), profesorul oferă elevului posibilitatea de a învăța prin intermediul propriei experiențe și din această cauză considerăm că hărțile interactive reprezintă un suport metodic util și necesar pentru a parcurge, înțelege și învăța cu succes, în vederea obținerii anumitor performanțe.

Hărțile interactive permit cadrului didactic și elevului să acceseze online sau localhost (pe calculatorul propriu), informații din diversele domenii de activitate socio-umană. Aceste informații sunt reprezentate cartografic și intuitiv, iar sistemele de dinamică informatică a site-urilor adaugă funcționalități prin intermediul cărora afișajul grafic devine atractiv și elevul asimilează rapid ideile esențiale. De altfel imaginile, în cazul de față hărțile, ușurează mult înțelegerea oricărui text, pentru că ele reprezintă aspecte fizico-geografice, sociale și economice ce se regăsesc în anumite areale. Aceste informații prin intermediul dinamicii interactive permit realizarea de clasificări, ierarhizări, localizări ale diferitelor procese și fenomene specifice geografiei.

Citirea interogativă a materialului cartografic prin utilizarea întrebărilor specifice metodei problematizării (unde? cine? cum? când? etc) permite orientarea atenției și înțelegerii materialului informativ și utilizarea acestor informații în contexte noi, elevul realizând în acest mod o rearanjare a ceea ce a identificat pe hartă. În acest mod elevul va învăța mai ușor și repede să gândească, să își creeze propriul sistem de a învăța, pentru că învățarea este un proces cognitiv și nu un produs.

În cele ce urmează vom prezenta două dintre cele mai apreciate platforme online cu hărți interactive care pot fi utilizate foarte ușor în actul didactic: **Seterra**, poate fi accesat la adresa: <https://online.seterra.com/ro> (se pot localiza/identifica țări, capitale, fluvii, județe etc) și **Geogra**,

Fig. nr. 1, Site-urile Geogra și Seterra

care este disponibil la adresa: <https://www.geogra.ro/joc/ro/index.php> (oferă alături de clasicele posibilități de a identifica și localiza țări, ape, localități și resurse în format kmz, ce pot fi încărcate și vizualizate în Google Earth) așa cum se observă în figura alăturată.

În concluzie putem afirma că identificarea, accesarea informațiilor, prelucrarea și rearanjarea informațiilor obținute cu ajutorul hărților interactive, oferă educabililor satisfacții, satisfacția

descoperirii, a redescoperirii, obținându-se la final un puternic imbold ce va stimula și pe viitor învățarea. Aceste platforme oferă funcționalități ce permit selectarea limbii/limbilor de studiu, a continentelor sau țărilor. Învățarea se bazează în cea mai mare parte pe itemii cu alegere multiplă și cel mai adesea pe cei de localizare/poziționare pe hartă a statelor, orașelor, unităților de relief etc.

Bibliografie

1. Maria Eliza Dulamă, *Didactica axată pe competențe*, Ed. Presa Universitară Clujeană, 2010
2. Maria Eliza Dulamă, *Harta în predarea geografiei studii, cercetări, modele*, Ed. Clusium, 2006
3. O. Mândruț, *Competențele în învățarea geografiei –ghid metodologic*, Ed. Corint, 2010
4. Dulamă, Maria Eliza, "Utilizarea tehnologiei informației și comunicărilor în lectii (TIC)", *Didactica geografiei*, nr. 1, Cluj-Napoca
5. Murotăreanu G. Avantajele utilizării GIS în geografie: <https://ar.scribd.com/presentation/212514300/Adrian-Ilioiu>
6. Teodora Ursulică, Utilizarea GIS în geografie, <https://es.scribd.com/document/190510578/Utilizarea-Gis-in-Geografie-Teodora-Ursulica>
7. Tudose I. [Rolul și aplicabilitatea Sistemelor Informaționale Geografice \(GIS\)](#)
8. <http://geografila.blogspot.ro/2011/02/rolul-si-aplicabilitatea-sistemelor.html>
9. https://teodoraursulica.files.wordpress.com/2012/12/utilizarea-gis-in-geografie_teodora-ursulica.pdf

CULTURA ARABĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Profesor Teompa Aviu Ștefan, Liceul Tehnologic „Dorin Pavel” Alba Iulia

Istoria și cultura unei civilizații subliniază în primul rând aportul ei extraordinar sau modest la scrierea istoriei universale, la progresul gândirii și umanității și la formarea patrimoniului culturii universale. Cultura și civilizația arabă impresionează prin eleganță, simplitate, gândire specifică și prin elementele identității sale: limba, religia, istoria, cultura și promovarea toleranței etnice și religioase unice în Evul Mediu.

Rolul dascălului de istorie este dificil în secolul XXI în ceea ce privește transmiterea corectă a apariției, evoluției politico – religioase, aportului cultural al civilizației arabe în istoria lumii fiindcă există multe lacune, păreri preconcepute și adesea xenofobe în relația Occident-civilizația arabă.

Din păcate, mulți europeni vin la școală îndoctrinați de mass – media sau alți factori subiectivi, cu păreri antisemite, și cu mare intoleranță față de Islam, accentuată și pe fondul terorismului.

Într-un demers didactic foarte eficient, este esențială atitudinea de comunicare, de cooperare dintre profesor și elev, iar pentru un veritabil dialog în educație, profesorul de istorie trebuie să dovedească un spirit tolerant, deschis, comprehensiv. Programul școlar actual la disciplina istorie are foarte multe teme referitoare la cultura orientală, iar elevii români sunt fascinați la orele de istorie de Orient, din perspectiva civilizațiilor mesopotamiană, egipteană, arabă, otomană, chineză, indiană și japoneză. Elevii români sunt puțin confuzi vizavi de ceea ce reprezintă religia

musulmană, Coranul și conducătorul religios Mahomed, de filosofia religioasă budistă, dar sunt preocupați de cultura japoneză, chineză, legendara și captivanta „O mie și una de nopți”, prin prisma căreia cultura arabă musulmană este definită simplu, prin doi termeni „unică” și „magică”.

Programa de istorie de clasa a X-a acordă importanța cuvenită religiei budiste, privită în același timp ca și o filosofie orientală care fascinează oameni de pe întreaga planetă, deși adepții religioși sunt totuși puțini. Religia budistă a fost creată de către prințul nepalez Buddha în secolul VI î.Hr. și s-a răspândit într-o mare parte a Asiei Centrale și de Sud –Est. O parte esențială a budismului este reprezentată de cele patru adevăruri Nobile enunțate de către Budha, învățăturile lui se concentrează și spre atingerea Nirvanei, un fel de Rai budist. Conform filosofiei budiste lumea are trei caracteristici: impermanența, non-sinele și insatisfacția sau durerea. Pentru a obține iluminarea promovată de Buddha un credincios trebuie să se detașeze de karma și de ciclul reîncarnărilor, trebuie să continue să facă fapte bune dar detașându-se ca și atitudine față de rezultatul lor. Budistul trebuie să renunțe la dorințe, ignoranță, poftă, egoism, ură, și credința într-un sine veșnic. Așadar, termenul budism fascinează societatea europeană, încă intoleranța, prin filosofia de viață, atitudinea altruistă, purificarea simbolică a spiritului, arta meditației, toleranța care devine o formă de sport – terapie. Divizarea religiei budiste în timp, lipsa unei dogme religioase clar formulate sau a unei limbi comune de cult sunt factori secundari care în Europa sunt considerați prea puțin importanți, deoarece se crede că ce are mai bun budismul ca filosofie simplă de viață a inspirat și începuturile creștinismului. Yoga, în concepție strict europeană reprezintă pentru mulți tineri un mod de terapie, antidepresivă, o alternativă sănătoasă de viață.

În clasa a V-a, vechea programă de istorie oferea o lecție despre arabi care erau considerați educatorii Europei. Până în secolul VII era un popor necunoscut, care-și face loc în istorie în a doua jumătate a mileniului 1, când se constituie un imperiu pe trei continente, Asia, Africa și Europa, dar în același timp au dezvoltat o strălucită civilizație care a pătruns și în Europa.

Expansiunea lumii arabe se datorează unificatorului Mohamed, reprezentantul aristocrației arabe și al negustorilor, cel care a creat o nouă religie, islamul. Elevii sunt familiarizați cu etapele de cucerire ale arabilor, expansiune care-l are în centru atenției pe Profet, stăpânirea lor pune sub control Africa de Nord, Spania, dar încercarea de supunere a Franței eșuează. Manualul abordează nu numai partea politică a faptelor și evenimentelor, dar și partea culturală, contribuția arabilor la dezvoltarea civilizației este de contestat. Arabii a retransmis în Europa filosofia greacă a lui Aristotel, în trigonometrie au inventat tangenta și sinusul, au inventat algebra, opera cea mai valoroasă a matematicii medievale.

Califii arabi au construit mari observatoare astronomice și instrumente precum astrolabul, pentru a preciza poziția geografică. În farmacii peste jumătate dintre leacurile pe care le utilizau europenii proveneau de la arabi (siropuri, plasturi, unguente, camfor, apa distilată etc.).

Medicina arabilor era foarte avansată. Chirurgii arabi practicau anestezia totală, cunoșteau circulația sângelui. Chimia lor era numită „alchimie” și se ocupa de purificarea metalelor, fabricarea oțelului, procedee de vopsirea a stofelor și pieilor.

Busola, praful de pușcă, hârtia, moara de vânt și alte invenții asiatice au pătruns în Europa prin intermediul arabilor.

Arhitecții arabi au construit moschee și palate. Cele mai renumite monumente ale arhitecturii arabe sunt moscheele din Damasc și Cordoba și palatul din Granada.

Influența arabă în Europa este reflectată și în vocabularul vieții cotidiene. Următoarele cuvinte sunt de origine arabă: algebra, algoritm, cifră, zero, almanah, zahăr, alcool, sirop, lămâie, talisman, șah etc.

Într-un studiu de caz este tratat islamismul, caracteristicile acestuia referitoare la ceremonie, Coran, post, Ramadan, Jihad etc. Locul de rugăciune, moscheea, este descrisă ca un monument al artei arabe.

Lumea arabă este tratată la nivel de liceu la un nivel superior, civilizație care a avut un mare respect pentru știință, filosofie, literatură, artă, religia islamică. Arabii au organizat încă din secolul al X-lea învățământul public, în spiritul respectului față de Coran, sprijinit de către califii arabi, care dura 7-12 ani. Elevii studiau scrisul, cititul, caligrafia, aritmetica, poezia, gramatica, istoria

Islamului, Coranul. Fetele și băieții studiau separat, nu existau pedepse corporale, școlile erau construite în preajma unor moschee, iar părinții nu plăteau taxa de școlarizare. În secolul al XII-lea apar școlile elementare gratuite în Spania, Siria și Egipt, aflate sub stăpânirea arabă. Tot în secolul al X-lea a apărut și învățământul secundar gratuit, iar în secolul al XII-lea se formau colegiile, în majoritatea marilor orașe. Colegiul din Bagdad, înființat în secolul al XI-lea, avea programa de învățământ superior, aici se predau disciplinele: istorie, matematică, geografie, astronomie, chimie, muzică, desen, geometrie, drept și jurisprudență, dialectică, filosofie, Coranul, limba și literatura arabă.

Musulmanii aveau impresionante biblioteci, cu zeci de mii de volume. Orașele califatului arab aveau librării, cu funcționari permanenți, o echipă de copişti, plătiți pentru frumusețea caligrafiei, mai ales femei. Cordoba a devenit celebră prin frumoasa caligrafie arabă a 160 de femei. Dezvoltarea astronomiei determină apariția și științelor oculte în secolele X-XIII.

Matematica era o știință fundamentală pentru arabi și cuprindea aritmetica și geometria. Primul mare matematician musulman a fost Khawarazmi, creatorul algebrei în secolul IX, care introducea în matematică numerele indiene, adică „cifrele arabe”, el fiind primul autor de manual de matematică. El a pus bazele sistemului matematicii zecimale, bazat pe algoritm, după numele său, a introdus fracții zecimale, extragerea rădăcinii pătrate, s-a ocupat de numere iraționale, de teoria proporțiilor, ecuații de gradul II, de cele cubice, de teoria numerelor, de teoria paralelelor, de calcule și construcții geometrice, determinând dezvoltarea trigonometriei.

Pentru musulmani cea mai nobilă știință era astronomia, considerată utilă navigației, agriculturii, comerțului. Eruditul arab Al-Biruni studia natura corpurilor cerești, mișcarea planetelor, calculul distanțelor dintre acestea, dimensiunea lor. În domeniul fizicii arabii și-au adus contribuția la dezvoltarea hidrostaticii, opticii, mecanicii experimentale. Alchimia a preluat informații științifice de la persani, bizantini, indieni, chinezi. Ea s-a dezvoltat după secolul al VII-lea și a stat la baza chimiei moderne. În secolul al IX-lea alchimistul arab Geber a împărțit mineralele în trei categorii după proprietățile lor operatorii. El realiza aplicații practice precum: fabricarea oțelului, purificarea metalelor, prepararea lacurilor, procedeele de vopsire a stofelor, pieilor. Eruditul musulman al-Razi a clasificat în secolul al IX-lea, substanțele, el le împărțea în pietre, sulfati, borote, săruri, transformând alchimia în chimie. Lucrarea sa fundamentală „Taina tainelor” a fost tradusă în latină sub denumirea „Liber secretorum bubacaris” și răspândită în Europa.

Studiile arabe au dezvoltat și medicina, un medic arab trebuia să aibă răbdare, respect nemărginit pentru pacienți, să acorde tratament individualizat. Pentru medicii arabi era esențială prevenirea bolilor, contau dietele, terapiile precum ventuze, hidroterapie, organoterapie, psihoterapie. Teoria medicală islamică, deoarece disecția la oameni era interzisă, presupunea echilibrul celor patru elemente ale corpului omenesc, adică sânge, flegmă, bila galbenă, bila neagră, care corespund celor patru elemente (foc, aer, apă, pământ). Medicul Ibn an-Nafis a descoperit în secolul al XII-lea circulația pulmonară, iar arabii au dezvoltat oftalmologia devreme, ei operau pentru deplasarea și extracția cataractelor. Și chirurgia era destul de avansată la arabi, deși nu foarte prețuită, iar pentru amnezie foloseau sucuri de hașîș, măzărîche, măselineță cu mult înaintea europenilor. Arabii foloseau vaccinarea antivariolică încă din Evul Mediu. Se dezvoltau chimioterapia și farmacia, fiind folosite peste 200 de plante medicinale. Pentru cei care aveau probleme psihice arabii utilizau cura cu opium pentru a determina terapia prin somn provocat, iar cafeaua era folosită ca un stimulent cardiac. Avicenna, prințul medicilor, a scris un tratament fundamental de medicină, el diagnostica prin metode concesive pleurezia, abcesul, ficatului, peritonita, descria complet ochiul, practica reducția forțată a deplasării vertebrelor, tratamentele psihiatrice, descoperea meningita și tratamentul acesteia. Avicenna a fost un mare medic erudit care recomanda în tratamentele sale terapia prin muzică.

Arabii au determinat dezvoltarea medicinei, farmaciei, artei și arhitecturii, științei, istoriei, geografiei și literaturii europene. Cultura arabă a preluat tot ce era mai prețios din cultura egipteană, greacă, romană, au determinat apariția Umanismului și Renașterii europene în Evul Mediu.

Învățarea, comunicarea interculturală nu poate să facă abstracție de impactul civilizației arabe în Evul Mediu asupra celei europene, școala românească acceptă reperul arab, dintr-o perspectivă multiculturală.

BIBLIOGRAFIE:

1. Anghelescu Nadia, Identitatea arabă: istorie, limbă, cultură, Editura Polirom, Iași, 2008.
2. Dobre, Ana Amalia, Civilizația arabă între Asia și Europa, Craiova, 2017.
3. Drâmba, Ovidiu, Istoria culturii și civilizației, volumul II, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1987.
4. Hitti. P., Istoria arabilor, Editura All, București, 2008.
5. Liuba, Gheorghița, Sorin Oane, Istorie, Manual pentru clasa a V-a, Editura Teora, 2016.

ANOMALIILE CLIMATICE - EFECTELE ACȚIUNILOR OMULUI

Prof. Cibu Maria - Școala Gimnazială Petrești

Apariția omului a reprezentat o etapă nouă a evoluției, toate procesele din natură fiind astfel influențate de partea umană.

Marea greșeală a omului a fost că nu s-a adaptat la natură, ci a încercat în permanență să adapteze natura la nevoile sale, să o facă comodă pentru el, fără a ține cont de modul în care aceasta este afectată. Intervenția omului, de cele mai multe ori brutală, a condus la alterarea ireversibilă a mediului prin poluarea produsă de toate activitățile umane.

Pe măsura existenței sale, umanitatea a înțeles că activitatea sa influențează negativ natura. Deși a înțeles că deteriorarea naturii, a mediului în care trăim, înseamnă, implicit și dispariția, într-un viitor relativ îndepărtat, a speciei umane, omul nu a încetat cu acțiunile sale necontrolate și nehibzuite. Așa cum în ultimele secole au dispărut câteva sute de specii de viețuitoare, alte 1000 sunt pe cale de dispariție, și specia umană este în pericol.

Suntem martori neputincioși ai anomaliilor climatice ce se produc într-un ritm din ce în ce mai accelerat, greu de suportat și de explicat de către noi. Părem niște spectatori nevinovați ce asistăm cu teamă la efectele acțiunilor noastre. Majoritatea dintre noi suntem „nedumeriți” de ce se întâmplă lângă noi, de ce ne este natura ostilă? Unii savanți au tras demult semnalul de alarmă, dar cei care ar trebui să audă își astupă și mai mult urechile, probabil nici nu le mai au. Unii sunt surzi și muți din cauza intereselor materiale, alții, din lașitate, care derivă din neputință sau incompetență. Ne vedem, cunoscători sau nu, de activitățile curente, multe dintre ele fiind chiar cauze ale dereglărilor climatice. Fie că suntem simpli agricultori, muncitori, oameni politici sau proprietari, fiecare în felul nostru contribuim din plin la accentuarea dezechilibrelor de pe planeta noastră. Nu suntem, câtuși de puțin, conștienți că trăim „cu toții!” într-o casă mare, frumoasă și bogată, numită Pământ, de care noi trebuie să avem grijă, să o păstrăm curată, căci, știm bine, murdăria este focarul de infecție ce distruge chiar viața. De sănătatea și frumusețea ei depinde sănătatea, bunăstarea și frumusețea noastră. Noi, oameni de rând sau proprietarii întreprinderilor industriale mari poluatoare, trebuie să fim conștienți că, contribuim mai mult sau mai puțin la poluarea planetei. Trebuie să fim conștienți de greșelile noastre pentru a putea să mai îndreptăm ce se mai poate îndrepta. Suntem în mijlocul furtunii și ne facem că nu știm cum am ajuns aici, nu facem aproape nimic să ne salvăm.

Tot mai multe modificări climatice au survenit în ultimul deceniu. Pentru a identifica cauzele acestor modificări, dacă acestea intră în sfera normalului, sau dacă sunt produsul activităților antropice ce conduc la degradarea mediului, la perturbarea unor echilibre naturale cu efecte imediate asupra valorilor elementelor climatice, s-au făcut numeroase studii. Rezultatele

acestora sunt greu de analizat și concluzionat, datorită parametrilor multipli din ecuații date de complexitatea mediului. De aceea, unii oameni de știință pledează pentru legătura clară și, relativ imediată, între activitățile antropice necontrolate, de degradare a mediului înconjurător și modificările climatice apărute, mai ales în ultimul timp, când presiunea umană asupra mediului a crescut. S-a emis și ipoteza, conform căreia, modificările climatice produse în ultimele decenii nu ies din sfera normalului, că sunt destul de multe cazuri de modificări climatice și în perioade nu prea îndepărtate.

Dovezile acumulate pe parcursul a peste 100 de ani ale modificărilor și, în special progresul științific înregistrat, au convins majoritatea savanților că actuala creștere rapidă a concentrației gazelor cu efect de seră în atmosferă va conduce la modificări climatice globale. Creșterea temperaturilor este o dovadă clară că a început încălzirea globală. Caracteristicile elementelor meteorologice s-au modificat de-a lungul timpului, cu abateri mai mari sau mai mici de la valorile obișnuite. Se observă, însă, abateri importante de la valorile medii mai ales în ultimele decenii, când s-au intensificat ca frecvență și intensitate unele fenomene meteorologice de risc, atât la nivel mondial cât și pe teritoriul țării noastre și inclusiv în regiunea studiată (furtuni, tornade, inundații, secete etc.).

Omenirea riscă să devină „o specie de seră”, continuând să supraviețuiască numai în condiții construite artificial. Cu toate avertizările oamenilor de știință, se face prea puțin pentru stoparea sau măcar diminuarea fenomenelor care susțin sau amplifică încălzirea climei.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ionescu Al., Săhleanu V., Bindiu C. (1989), *Protecția mediului înconjurător și educația ecologică*, Ed. Ceres, București
2. Nicolaescu Gh., (2002) „*Educație pentru mediu*”, Ed. Carminis, Pitești;
3. Pricope F., Pricope L., (2007), *Poluarea mediului și conservarea naturii*, Ed. Rovimed Publishers, Bacău
4. www.ecosfera.ournet.md/articole/ec1/divers.html

PROIECT DE ANIMAȚIE SOCIO-EDUCATIVĂ „NATURĂ, DRUMETIE, PRIETENIE”

Prof. inv. primar Sămărghișan Corina, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Alba Iulia

„Misiunea animației este de a contribui la utilitatea socială a fiecăruia!” Sociolog Maria Ilea
De două milioane de ani, de când există omul pe pământ, natura l-a ocrotit, fiindu-i prietenă. Ea l-a protejat, respectându-și legile, regenerându-se nestingherită. Dacă ne gândim că prietenia este legătură care-i unește pe oameni, afecțiunea dintre ei, atunci înțelegem că și omul trebuie să manifeste respect și dragoste pentru natură, ca lume ce constituie realitatea înconjurătoare, cu tot ce este însuflețit și neînsuflețit. Omul trebuie să manifeste înțelegere pentru ființele și neființele ce compun lumea înconjurătoare.

Drumetia este un bun prilej de a ne cunoaște în afara școlii, de a interacționa în grup, de a studia comportamentul și atitudinea copiilor. Copiii vor învăța practic cum să observe lucrurile pe care altfel le-ar fi trecut cu vederea, își vor putea spune părerea referitor la un subiect pus în discuție fără a fi constrânși de atmosfera din clasă sau de calificativ și se vor manifesta liber. Învățătorul are prilejul de a aprecia sau pune în discuție atitudini și comportamente și de a corecta manifestările mai puțin laudabile față de natură și față de grupul din care face parte.

Pentru a fi prietenul ei trebuie să ai un comportament ecologic, să o ocrotești, menținând curățenia și îngrijind frumusețile ei, oriunde te-ai afla. OCROTIND NATURA, NE OCROTIM PE NOI !

SCOPUL PROIECTULUI:

Proiectul își propune să determine elevii să își reconsidere modul de a trăi în raport cu natura, să o protejeze, pentru a putea beneficia de darurile vitale ce ni le oferă cu atâta generozitate, formarea comportamentului ecologic adecvat și derularea de acțiuni concrete de protecție a mediului înconjurător, să aibă o atitudine pozitivă în cadrul grupului și să manifeste spirit de echipă și fairplay la jocurile de animație.

OBIECTIVELE PROIECTULUI:**a) Privind copiii implicați în proiect:**

- Familiarizarea copiilor cu aspecte ale poluării mediului înconjurător;
- Formarea unei atitudini de respect și adoptarea unui comportament eco-civic față de natură;
- Adoptarea unui comportament dezaprobat față de cei care încalcă normele de protecție a naturii;
- Formarea unor capacități și deprinderi de protejare a naturii;
- Desfășurarea de activități practic-gospodărești;
- Colecționarea unor materiale din natură pentru a servi la realizarea unor creații artistice;
- Dezvoltarea comportamentelor de cooperare în grup;
- Dezvoltarea responsabilităților și formarea deprinderilor de interacțiune socială;

b) Privind cadrele didactice:

- Încurajarea cadrelor didactice pentru crearea unui mediu educațional care să favorizeze educația ecologică a elevilor;
- Promovare unor metode și tehnici noi de lucru cu elevii;
- Promovarea învățării prin joc;

c) Privind părinții și ceilalți parteneri educaționali:

- Conștientizarea acestora cu privire la rolul pe care îl au în educarea copiilor din perspectiva relației cu natura;
- Creșterea implicării acestora în acțiunile promovate de școală pentru crearea unui mediu sănătos;
- Stabilirea unor bune relații de colaborare între învățător și părinți, între părinții și elevii clasei;

Strategii de realizare:

- drumeție în împrejurimile orașului Aba Iulia, la Pâclișa, la invitația părinților și bunicilor unui elev din cl. a II-a B de la Școala „Mihai Eminescu”;
- realizarea unor portofolii pe teme date care să cuprindă chestionare, pictură, colaje, compuneri;

Graficul de activități:**1. Observarea naturii:**

- forme de relief; condiții meteo; schimbările petrecute în acest anotimp; observarea unei păduri de stejar; colectarea de frunze și ghinde; observarea unei livezi cu meri, nuci, cireși și pruni; colectarea de frunze de pomi fructiferi, culegerea și gustarea fructelor; observarea arbuștilor: măceș, porumbele, păducel, discuții despre utilizarea lor; discuții privind modul de protejare a naturii, despre poluarea mai scăzută a aerului și solului în afara orașului; discutarea și aplicarea comportamentului ecologic; soluții privind resturile de la servirea mesei, atitudinea față de copaci, insecte, etc.

2. Dezvoltarea comportamentului de cooperare în grup:

- jocuri de animație și întreceri între echipe;
- pregătirea mesei și servirea prânzului;
- activități comune în casă;

Desfășurarea activităților:Echipa geografilor:

➤ Să observe și să consemneze aspectul terenului, formele de relief, poziția localității
 Pâclișa față de orașul Alba Iulia; ...am pornit la drum spre pădure... ...privim prin binoclu formele de relief

Echipa matematicienilor:

➤ Să calculeze distanța în km de la Alba Iulia până la Pâclișa;
 ➤ Să compună o problemă cu datele consemnate;

Am străbătut cei 3 km cu un microbuz ...și alți 2 km cu carul tras de boi...

Echipa meteorologilor:

➤ Să observe și să descrie vremea și fenomenele naturii;
 ➤ Să înregistreze temperatura în diferite momente ale zilei;

Echipa etnologilor:

La poalele dealului era ceață... În vârful dealului soarele ne zâmbea deja...

➤ Să prezinte mijlocul rustic cu care ne-am deplasat din locul în care am coborât din microbuz și până la domiciliul bunicilor colegului care ne-au făcut invitația;

➤ Să descrie articolele care au „tapițat” carul tras de boi, țoluri de lână cu motive populare țesute la război.

Carul este „tapițat” cu un țol și covoare țesute...au văzut războiul de țesut

Echipa botaniștilor:

➤ Să identifice arbuștii cu fructe medicinale (măceșe, porumbele, păducel, cătină);
 ➤ Să explice foloasele și modul de întrebuințare a plantelor medicinale;
 ➤ Să prezinte colegilor speciile de copaci care populau păduricea vizitată;

Descoperim porumbelele... discutăm despre pomii fructiferi din livadă

Echipa bucătarilor și ospătarilor:

➤ Să ajute la pregătirea mesei;
 ➤ Să așeze masa și să ajute la servirea și

strângerea ei;

- Să descrie meniul servit și ingredientele

ce s-au folosit la prepararea lui;

...după atâta aer curat ni s-a făcut foame... pregătim masa; ...mâncăm cu o poftă de lup mulțumind gazdei pentru bunătăți...

Echipa artiștilor:

- Să adune frunze uscate și ghinde pentru a realiza tablouri, colaje, jucării;
- Să „picteze” pădurea;

Echipa lingviștilor:

- Să compună o poezie despre toamnă;
- Să scrie o compunere în care

să descrie activitatea; ...adunăm frunze, ghinde, mușchi, ciuperci. Observăm și discutăm!

Echipa ecologiștilor:

- Să identifice problemele de mediu;
- Să explice importanța atitudinii ecologice atunci când desfășurăm drumeții, picnicuri, excursii,
- Să pună în discuție atitudinea față de plante, vietăți, ecosisteme;

Jocuri de animație:

„Cursa în saci” „Prinde mărul” „Pescuiește napolitana” „În unire stă puterea”

Făcând astfel de activități cu copiii mă văd alergând pe ulița copilăriei în căutarea drumului spre cer. Asta-mi doream atunci: să zbor și să aduc din înaltul cerului lumina stelelor și a lunii în casa noastră unde ardea o lampă alimentată cu petrol. Mai târziu am înțeles că lumina este de mai multe feluri și ea poate fi făcută inclusiv de OAMENI, dar nu orice fel de oameni, ci doar de către cei LUMINAȚI, adică ”cu carte, nu cu școală”. Care o fi diferența mă întrebam atunci și am priceput încet, încet diferența dintre „școală, educație și diplomă” și că cea mai importantă dintre ele este EDUCAȚIA.

Depinde doar de tine să faci BINE și să-l împarți cu ceilalți pentru ca LUMEA SĂ FIE MAI BUNĂ! Ce înseamnă o lume mai bună? Pentru mine înseamnă părinți care au unde muncii, copii sănătoși, educați, veseli și care au de la cine învăța să trăiască frumos. Și mai înseamnă posibilitatea de a te juca, pentru că el, jocul a fost și va fi cel mai util mod de educare. Copilăria mea a fost un amestec de bucurii, muncă grea, boală, cântec, responsabilități, doruri și JOACĂ. Multă joacă! Jocurile copilăriei mele s-au desfășurat printre clăi de fân, animale pe care le duceam la păscut, lemne aduse împreună cu tata din pădure, lanuri înalte de porumb, grâu și multe flori a căror mireasmă este suficient să închid ochii și o resimt și acum.

„Jocul este cel mai bun mijloc pentru învățare, căci prin joc, copilul învață ușor, fără să-și dea seama”. Repet, să se joace, nu să trăiască într-o lume virtuală, dominată de monștrii imaginari, filme de groază, muzică care nu reușește să atingă nici o coarda a sufletului și pibegie de la cele mai fragede vârste. Cred că noi adulții suntem datori să-i învățăm că se poate și altfel, că există și un alt mod de ați trăi copilăria, mai aproape de natură și de Dumnezeu. Să-i ajutăm să redescopere

satul românesc și jocurile care ne-au legănat nouă copilăria. Să le spunem povești, să citim împreună pentru a-i ajuta să înțeleagă diferența dintre CARTE și INTERNET, să le vorbim despre bine și frumos, despre animale, păsări și fluturi, despre dragoste, adevăr, credință și muncă.